

Lisa Kvål

Samskapende tjenesteinnovasjon i helsefremmende tjenesteutvikling i offentlig sektor: en studie av et tverrsektorielt

pilotprosjekt for unge brukere, med unge brukere

Universitetet i Sørøst-Norge
Fakultet for USN Handelshøyskolen
Institutt for økonomi, historie og samfunnsvitenskap
Postboks 4
3199 Borre
<http://www.usn.no>

© 2024 Kvål

Denne avhandlingen representerer 30 studiepoeng

Sammendrag

Avhandlingen vil presentere et pilotprosjekt som har utviklet en helsetjeneste for ungdom mellom 13- 25 år som har utfordringer knyttet til psykisk helse og/ eller avhengighetsproblematikk. Det undersøkes hvordan prosjektet har benyttet samskaping i sin tjenesteutvikling. Det viser seg manglende forskning på samskaping med ungdom særlig i offentlig, tverrsektoriell dimensjon som pilotprosjektet. Spørsmålet som stilles er dermed; *«Hvordan bør samskapende tjenesteinnovasjon foregå for å bidra til helsefremmende tjenester?»*

For å besvare problemstillingen ble det benyttet kvalitativ metode gjennom casesdesign hvor det ble innhentet data fra tre ulike kilder; intervju med ungdom og nøkkelinformant, observasjon og arkivdata. Fire hovedfunn ble gjort, hvor ett underfunn bygget bro til resten. Funnene inkluderer kjente perspektiver som indikerer et paradigmeskifte i organisatoriske modeller og institusjonelle logikker, med etablering av en ny kultur for samskaping. Et underfunn viste perspektiver på makt og styring i samskapingsprosessen, samt betydningen av autentisitet og likeverdighet hos ledere for ungdomsdeltakelse. Til slutt ble betydningen av å gjenkjenne sitt bidrag til samskapingsprosessen i tjenesten fremhevet. Disse faktorene påvirket i stor grad ungdommens inkludering i å utvikle effektive helsetjenester. Konklusjonen påpeker at studien ikke fyller gapet i forskningen på tverrsektoriell samskaping med ungdom, men gir indikasjoner på lederegenskaper for resultat og deltakelse hos ungdom.

Abstract

This thesis will present research in a pilot project that has developed a healthcare service for youth aged 13-25 facing challenges related to mental health and/or addiction issues through co-creation. There is a lack of research on co-creation with youth, especially in the public, cross-sectoral dimension like the pilot project. Therefore the question posed is: *"How should co-creative service innovation unfold to contribute to health-promoting services?"*

To address the issue, a qualitative method through case design was chosen, gathering data from three different sources: interviews with young adults and key informant, observation, and archive data. Four main findings were made, with one sub-finding bridging the others. The findings include known perspectives indicating a paradigm shift in organizational models and institutional logics, establishing a new culture of co-creation. The sub-finding showed perspectives on power and control in the co-creation process, as well as the importance of authenticity and equity in leadership for youth participation. Finally, the importance of recognizing one's contribution to the co-creation process in the service was emphasized. These factors significantly influenced youth inclusion in developing effective healthcare services. The conclusion points out that the study does not fill the gap in research on cross-sectoral co-creation with youth but provides indications of leadership qualities for youth outcomes and participation.

Innhold

Sammendrag	2
Abstract	3
Innhold	4
Forord	6
1 Innledning	7
1.1 Bakgrunn	7
1.2 Problemstilling	8
1.3 Hensikt	9
1.4 Teoretisk og praktisk bidrag	9
1.5 Oppgavens struktur	10
1.6 Begrepsavklaring	10
1.7 Forkortelser	12
2 Teori	13
2.1 Litteratursøk og tidligere forskning	13
2.2 Dagens status i norsk helsevesen og unge	15
2.3 Teoretisk rammeverk	17
2.3.1 Tjenesteinnovasjon i offentlig sektor	18
2.3.1 Samskapende tjenesteinnovasjon i offentlig sektor	20
2.3. 4 Oppsummering av teoretisk rammeverk	26
3 Metoder	27
3.1 Forskningsmetode	27
3.2 Forskningsdesign	27
3.3.Forskerrollen	28
3.4 Gjeldende casestudie og presentasjon av prosjektet	29

3.5 Innsamling av data	31
3.5.1 Intervjuer	31
3.5.2 Observasjon	34
3.5.3 Arkivdata	36
3.6 Dataanalyse	37
3.7 Datakvalitet	38
3.7.1 Validitet	39
3.7.2 Reabilitet	39
3.7.3 Overførbarhet	41
3.7.4 Etikk	41
4 Resultater	43
4.1. Kjente perspektiv, likevel ny kultur	43
4.1.1 Makt og styring i samskaping	48
4.2 Autensitet og likeverdighet	52
4.2 Å kjenne seg igjen	55
5 Diskusjon	59
5.1 Kjente perspektiv, likevel ny kultur	59
5.1.2 Makt og styring i samskaping	63
5.2 Autensitet og likeverdighet	66
5.3 Å kjenne seg igjen	69
6 Konklusjon	72
7. Referanser/litteraturliste	73
8. Vedlegg	77
Vedlegg 1: Analyse av data	77
Vedlegg 2 Samtykkeskjema Ungdomspanel	81
Vedlegg 3 Intervjuguide Unge Voksne	85
Vedlegg 4 Intervjuguide prosjektleder	89

Forord

Denne avhandlingen avslutter min tid som student ved master i innovasjon og ledelsesstudiet, som har gitt utrolig mye innsikt og kunnskap jeg vil ta med meg videre i arbeidslivet. Muligheten til å forske på, og skrive om dette pilotprosjektet har vært en skremmende og fantastisk ære. Deres tjenesteutvikling og inkludering av ungdom har gitt meg masse tro og håp om at sårbare unge vil bli lyttet til i større grad når det gjelder utvikling av helsetjenester. Muligheten til å kunne lære så mye om både ungdommene og deres deltakelse gjennom innsikter fra ulike perspektiver har virkelig vært verdifull.

Veien til målet har vært lang, og prosessen i utformingen av denne oppgaven kan på mange måter beskrives som flere av Norges nasjonalparker; myrlendt og slett, med bratte stup, fjorder og fjelltopper- hvor turen kan føles ekstremt uoppnåelig underveis, men tidvis fantastisk, og særlig ved mål.

En særlig takk og fremhevelse for bistand og åpning i dette prosjektet er til deg nøkkelinformant, som ga meg tillit og innpass hos dere. Til ungdommen, unge voksne og voksne i prosjektet, tusen takk for tiden, innspill og intervjuer dere ga. Det har vært, for å bruke nøkkelinformant sine ord; en berikelse av dimensjoner å møte dere alle! Dere har gitt kunnskap, håp, motivasjon og engasjement for at feltet vi beveger oss i endres i takt med de virkelige behovene der ute. Jeg er utrolig takknemlig for innpasset og denne muligheten. Til deg Kristin Bentsen, som har veiledet og navigert meg gjennom dette landskapet, tusen takk for ditt engasjement, tydelighet og tiltro.

Vi må alle huske og puste.

Stokke, 22.04.24

Lisa Kvål

1 Innledning

Kapittelet vil beskrive bakgrunn for prosjektet og oppgaven, problemstilling med hensikten for forskningen, samt teoretisk bidrag og implikasjoner. Det vil så tydeliggjøres noen begrepsavklaringer og sentrale forkortelser for å kunne gi innramming for oppgavens vei videre.

1.1 Bakgrunn

I Stortingsmelding 30 (2019- 2020) kartla regjeringen fremtidige utfordringer og behov samfunnet vil møte. På bakgrunn av disse utfordringene satte regjeringen seg mål om å drifte en offentlig sektor som leverer effektive og gode tjenester til innbyggerne. Hvorfor forlengelsen er en offentlig sektor som har høy grad av tillit i befolkningen og løser samfunnsutfordringer i samarbeid med innbyggerne, næringsliv, forskningsinstitusjoner og sivilsamfunn. På bakgrunn av dette målet satte regjeringen seg tre prinsipper som skulle fremme innovasjon i offentlig sektor; Det offentlige måtte få handlingsrom og insentiver til å innovere, leder måtte utvikle kultur og kompetanse for innovasjon, der man hadde mot til å tenke nytt og lære av sine feil og suksesser, og offentlige virksomheter måtte søke nye former (Meld. St. 30 (2019-2020) s. 7).

Masteravhandlingen skal studere fenomenet i praksis gjennom å undersøke i ett pilotprosjekt. Prosjektet er nå i piloteringsfasen hvor de har åpnet dørene og tilbyr tjenester for målgruppen. Visjonen er at ungdom skal oppleve bedre psykisk helse og trivsel i hverdagen. Prosjektet vil være åpent for alle som er i behov og ønsker hjelp, her vil det være både frivillige, kommunale og helsearbeidere til å bistå for kartlegging og videre hjelp. Prosjektet er bygd opp tverrsektorielt og har samarbeidspartnere fra ulike sektorer, særlig helse og kommune (SiV, 2022). Noe av det som gjør prosjektet særlig interessant, er at de har inkludert ungdommer innenfor aldersgruppen som i stor grad har vært med å påvirke utformingen og tjenestene som skal tilbys (SiV, 2022).

Pilotprosjekt som fenomen kan undersøkes fra ulike perspektiv og metoder vi har lært gjennom studiet innovasjon og ledelse. Det har gjennom studiet kommet frem at offentlig

sektor i stor grad har adoptert organisering og drift fra andre som for eksempel gjennom New Public Management (NPM) fra rundt århundreskiftet (Christensen, et al, 2021). Prosjektet er tverrsektorielt og innehar kjerneord som brukerorientering, tjenesteinnovasjon og samskaping i offentlige helsetjenester for barn og unge (SiV, 2023, s. 10). Dette er interessant med tanke på effekter av forebyggende arbeid, tidlig intervensjon og hjelp til sårbare unge, og viser med dette en endring i velferdsstaten fra tidligere NPM organiseringer. Sykehuset i Vestfold lagde en utviklingsplan med hensikt å se på velferdsstatens fremtidige utfordringer ved å lete etter nye og bedre løsninger for samfunnet (SiV, 2018). Det tolkes at St.meld. 30 (2019- 2020) og utviklingsplanen til Sykehuset i Vestfold er i tråd med hverandre, hvor pilotprosjektet svarer opp disse.

1.2 Problemstilling

Fokus på pasient- og brukerrettigheter og deres medvirkning har gjennom samfunnets utvikling blitt mer vektlagt (Meld.St. 30 (2019- 2020)). På bakgrunn av egenerfaring - både gjennom studier og arbeidsliv- vurderes det fortsatt som velferdssamfunnet har mange uutnyttede ressurser i brukere og muligheter i tettere tverrsektorielt samarbeid. Prosjektet har høy deltagelse av ungdom som deltar i ungdomspanel og arbeidsgrupper ved siden. Tilsynelatende har de påvirket prosjektet og utformingen av tjenestetilbudet i høy grad (SiV, 2022). På bakgrunn av dette er følgende problemstilling valgt; **«Hvordan bør samskapende tjenesteinnovasjon foregå for å bidra til helsefremmende tjenester?»**.

På bakgrunn av problemstilling er det valgt forskningsspørsmål som vurderes svært interessante av ulike grunner. Både på bakgrunn av offentlig sektors søkelys mot tjenesteinnovasjon og samskaping av tjenester, videre gjennom samarbeid for ulike sektorer og inkludering av ungdom i tjenesteinnovasjon. Forskningsspørsmålene er;

FS1: *«Hvordan foregår samskapende tjenesteinnovasjon innen helsefremmende tjenester?»*

FS2: *«Hvilke faktorer bør være til stede for opplevd følelse av inkludering med brukerne i innovasjonen?»*

1.3 Hensikt

Problemstillingens hensikt vil være å undersøke norsk helsevesens bruk og implementering av samskaping i tjenesteinnovasjon hvor ungdom inkluderes i utviklingen av helsefremmende tjenester. Prosjektet er tverrsektorielt og virker til å ha høy grad av tjenesteinnovasjon i samskaping med ungdom (SiV, 2023). Etter flere års arbeid med ungdom på både statlig, offentlig og privat nivå er det erfart, og uttalt at motivasjon for å motta hjelp for unge med psykiske utfordringer minsker eller ikke er til stede på grunn av tungvinte løsninger. Dette sier prosjektet noe om i sin innsiktsrapport hvor det beskrives konkrete tilbakemeldinger fra ungdomspanel om hvilke tjenestetilbud og design prosjektet bør tilby (SiV, 2022, s. 6-9)

1.4 Teoretisk og praktisk bidrag

Under søk av litteratur til denne avhandlingen ble det funnet og konkludert med at det foreligger mye teori og praktiske bidrag når det gjelder tjenesteinnovasjon, samskaping og brukererfart samskaping hver seg (Jones, et.al., 2024). Noen funn ble gjort som omhandlet inkludering av unge i samskaping av tjenesteinnovasjon som for eksempel Mulvale, et.al. (2016). Når det gjelder problemstilling, forskningsspørsmål, og prosjekter som er tverrsektorielt av denne dimensjonen, er det manglende litteratur å finne på feltet. Dette bekreftes av Jones, et.al. (2024, s. 1) som beskriver: «*An overview of internationally published literature on what works for co-production in youth mental health services is missing, despite a practice and policy context strongly recommending this approach. The proposed rapid realist review aims to develop a theory about how and why co-production methods in youth mental health services work (or do not work), for whom, in which contexts, and through what mechanisms.*».

Hackett, et.al. (2018, s. 1014) sier noe om at brukererfart samskaping (ECBD) er den beste tilnærmingen for å inkludere brukere i forbedring av tjenester innenfor velferdsutvikling av psykiske helsetjenester. Mulvale et.al. (2016) viser til at brukererfart samskaping kan styrke deltagerne ved å føre til positiv utvikling som mestring og tillit. Men deres forskning av EBCD viser at det mangler en helhetlig involvering av brukere og andre aktører gjennom hele

prosesser i alle stadier av tjenesteinnovasjon. Prosjektet har inkludert ungdom i samskaping av tjenesteinnovasjon fra start (SiV, 2022).

Under søk ble det konkludert mangel på feltet som viser eller svarer opp denne oppgavens spørsmål og tematikk. Søk hva gjelder samskapende tjenesteinnovasjoner innenfor helsevesen har ikke vist funn som kan sammenlignes med prosjektet og spørsmålene denne oppgaven stiller. Men i siste innspurt i denne avhandlingen ble det funnet en lignende artikkel. Med lignende menes det at den tar for seg likeartet tematikk som her, dette er Lohmeyer, et.al., 2024 som ble utgitt i april. Det konkluderes dermed at denne oppgaven kan gi tilføre noe teoretisk og praktisk bidrag på feltet innovasjon og samskaping med ungdom. Videre også inkludering av ungdom i tverrsektorielle samskapingsprosjekt, da det foreligger manglende kunnskap og forskning (Helleve, et.al., 2023).

1.5 Oppgavens struktur

Avhandlingen er inndelt i seks kapitler. Del en vil gi innramming av prosjektet gjennom beskrivelse, besvarelsens tematikk med problemstilling og forskningsspørsmål. Del to vil bestå av teoretisk rammeverk som gir grunnlag for oppgaven. Del tre vil beskrive valg av metode og vurderinger gjort under forskningen. Del fire vil vise resultatene, gi grundig forklaring på hvordan de har oppstått og vise deres relevans. Hvor vi så beveger oss over i drøftingen som del fem hvor teori og resultater vil drøftes og belyses grundigere i henhold til problemstillingen. Deretter vil det fremmes en konklusjon i del seks som sådan vil synliggjøre noen implikasjoner og foreslå insentiver for videre forskning.

1.6 Begrepsavklaring

Tabell 1 Begrepsavklaringer

Begrep	Definisjon	Kilde
Samskaping	Samskaping kan forklares som at ulike aktører på tvers av organisasjoner internt eller eksternt samles og bruker	Saltkjel, et.al., 2022, s. 31

	ressurser for å utvikle løsninger	
Samhandling	Samhandling innebærer at ulike aktører på tvers av tjenester samhandler for å oppnå bedre resultater enn aktørene klarer alene	Saltkjel, et.al., 2022, s. 18
Samarbeid	Utvikling eller produksjon av velferd forgår når ulike aktører handler på tvers av etater og organisasjoner mot ett felles mål	Ulrich, 2016 s. 4 «Egen oversettelse»
Brukererfart samskaping (EBCD)	Pasienter samarbeider med tjenesteytere, pårørende og ansatte for å forbedre tjenester gjennom erfaringsdeling med målsetting om å forbedre tjenesten	“Egen oversettelse” Mulvale, et.al., 2016, s. 117
Brukerinnovasjon	Brukerne av tjeneste eller tilbud er kilde til nye idéer	Tidd & Bessant, 2021, s. 232 «Egen oversettelse»
Brukerorientering	Flere dimensjoner; medvirkning fra de det gjelder i utvikling av tjenester, involvering i utforming av eget tjenestetilbud, samt tjenesteutøvernes tilnærming i møte med de det gjelder.	FAFO, 2020 i SiV, 2022, s. 2
Tjenesteinnovasjon	Det er flere typer av tjenesteinnovasjon som kan deles inn i produkt, prosess, posisjonering eller skifte av paradigme og ytterligere forklares hver for seg.	Tidd & Bessant, 2021, s. 75 «Egen oversettelse»

Tjenstedesign	Tjenstedesign legger vekt på å forstå menneskers faktiske behov, og bruker dette som utgangspunkt for å skape helt nye tjenester og forbedre eksisterende tjenester.	KS, 2019.
Tverrsektorielt	Organisasjoner som samvirker på tvers av etat og/ eller nivå. Som for eksempel offentlige sektorer som spesialisthelsetjeneste og kommune	Rønning, 2021.
Ungdommer Unge Unge voksne	Deltakerne i ungdomspanelet har alder fra 13- 25 år. De omtales dermed ulikt ut ifra hvilken kontekst det gjelder	Egen vurdering

1.7 Forkortelser

- Pilotprosjektet vil omtales prosjektet (Egen vurdering)
- Sykehuset i Vestfold vil forkortes til SiV i kildehenvisninger (Egen vurdering)
- New Public Management vil forkortes til NPM (Rønning, 2021)
- New Public Governance vil forkortes til NPG (Rønning, 2021)
- Tradisjonell byråkratisk modell forkortes til TB (Rønning, 2021)

2 Teori

Kapittelet vil først omhandle litteratursøk og tidligere forskning for å så å beskrive dagens status innenfor feltet hvor det her gis en beskrivelse av prosjektets målgruppe. Kapittelets andre del fremviser teoretisk rammeverk som vurderes å svare opp, og omfavne prosjektet og denne besvarelsens spørsmål. Dette er tjenesteinnovasjon og samskaping med ulike dynamikker og perspektiver på styring, makt og ledelse.

2.1 Litteratursøk og tidligere forskning

I arbeidet med å søke etter relevant teori og finne svar på tidligere forskning lik oppgavens tematikk er det brukt ulike kilder for søk som Oria, Web of Science, Google Scholar og Pub Med. Det ble valgt å søke i disse kildebaserne ved å bruke engelske søkeord som «co- creation youth mental», «co- production youth», «co- production services», «cross sectorial youth», «co-creation dynamics» med andre.

Det foreligger noe litteratur på samskaping og tjenesteinnovasjon med ungdom og unge, men lite relevans mot barn og unges deltakelse i samskapingsprosjekter (Jones, et.al., 2024). Med relevansen menes at det ikke er funnet litteratur som svarer opp helhetlig. Noe Jones, et.al., (2024) og Helleve, et.al., (2023) bekrefter i sine forskningsprotokoller. Både Jones, et.al. (2024) og Helleve, et.al. (2023) ønsker å forske på feltet med lignende tematikk og spørsmål som denne oppgaven stiller. Det foreligger litteratur innenfor de ulike sektorene og feltene hva gjelder samskaping og tjenesteinnovasjon også med unge, for eksempel i Helleve, et.al. (2023, s. 1) som ønsker å se på inkludering av unge i politiske prosesser knyttet til offentlige helsetjenester, utdanning og sosialt arbeid. Men ingen funn foreligger på tverrsektorielle, samskapende tjenesteinnovasjon med barn og unge (Jones, et.al., 2024 og Mulvale, et.al., 2016). Påstanden kan styrkes av Jones, et.al. (2024, s. 1) sin forskningsprotokoll på samskaping med unge, hvor de fant at det mangler forskning på hva som virker eller ikke virker i samskaping med unge.

Det er gjort funn av samskaping, brukerinnovasjon og tjenesteinnovasjon med unge rundt om Norden og i verden med ulike perspektiver som involverer psykisk og/ eller fysisk helse (Helleve, et. al., 2023). Det er sett på samskaping med unge, men da i utviklingsstadiet av tjenesteutvikling. Videre foreligger det noe litteratur på inkludering av unge i samskaping men ikke innenfor et slikt omfang av aktører som denne avhandlingen fokuserer på, ei heller gjennom hele prosesser av tjenesteinnovasjon. Dette bekreftes gjennom ulike artikler som Jones, et.al. (2024), Helleve, et.al. (2023), Hackett, et.al. (2018) og Mulvale, et.al. (2016). Lohmeyer, et.al. (2024) har i sin forskning undersøkt hva ulike faktorer som påvirker samskaping med unge, de har gjort noen funn som ligner funn i denne avhandlingen. Videre henviser de til at det foreligger manglende litteratur på feltet samskaping med unge. Artikkelen ble utgitt i april 2024, den ble funnet 08. mai og inngår derfor ikke i særlig stor grad videre i besvarelsen. Påstanden om at det foreligger manglende litteratur, altså det foreligger ett gap i forskningen og funn innenfor tverrsektoriell samskaping av tjenesteutvikling med inkludering av ungdom anses å være synliggjort i ovennevnte. Siste søk hva gjelder tematikk samskaping med ungdom utført i mai 24 viser en bevegelse i feltet, hvor flere ønsker å lukke dette gapet i forskningen som Jones, et.al og Lohmeyer, et.al. (2024, 2024).

Litteraturen henvist til overfor har inkludert ungdom, gjerne med pårørende i offentlige helsetjenesteinnovasjoner, men da ikke i helhetlige prosesser og lite med ungdom i grupper eller individuelt (Hackett, et.al. 2018 og Mulvale, et.al., 2016). Fafo rapporten «Mind the Gap» som er en undersøkelsesrapport for de nordiske landene når det gjelder oppvekstvilkår og oppfølging av barn og unge 0- 24 år viser til det samme som nevnt over i ulike grader. Det er behov for samarbeid og samhandling på tvers av sektorer og etater for å kunne tilby helhetlige og forebyggende tjenester for barn og unge (Hansen, et.al., 2020).

Litteratursøkene viste som nevnt over at det er politiske agendaer og målsettinger om både å involvere brukere så vel som ungdommer i utvikling og utbedring av tjenester. Noen av de eldste forskningsartiklene funnet er fra tidlig 2000- tallet. Mangelen på litteratur og forskning når det gjelder denne oppgavens tematikk kan kanskje forklares med ett saktegående skifte av fokus fra NPM til NGM (Christensen, et.al., 2021). På tross av at disse retningene har vært kjent i mange tiår, kan man se på forskningen og driften av offentlige velferdstjenester som ett

skifte på dette over særlig det siste tiåret. Dette sees gjennom stortingsmeldinger etc. hvor resultater og forskning hva gjelder tematikken i denne besvarelsen mangler i noen grad. Med noen grad menes det at det finnes mye litteratur og forskning, men ikke i en slik dimensjon av tverrsektoriell samskaping med inkludering av ungdom i tjenesteinnovasjonen som denne avhandlingen tar for seg (Jones, et.al., 2024). Det kommer frem i litteratursøkene en økende trend innenfor samskaping og inkludering av unge, hvor ovennevnte viser ett gap i feltet (Lohmeyer, et.al., 2024).

For artikler benyttet i oppgaven har det vært valgt å benytte kildekritiske vurderinger i utvelgingen. Vurderinger omkring alder, relevans, fagfelle vurderinger, henvisninger eller anerkjennelse på feltet. Med anerkjennelse mener jeg at forfattere er henvist til av andre anerkjente teoretikere på feltet og i forelesninger. Slikt sett kan man si at litteraturen har ført veien for utvalgene.

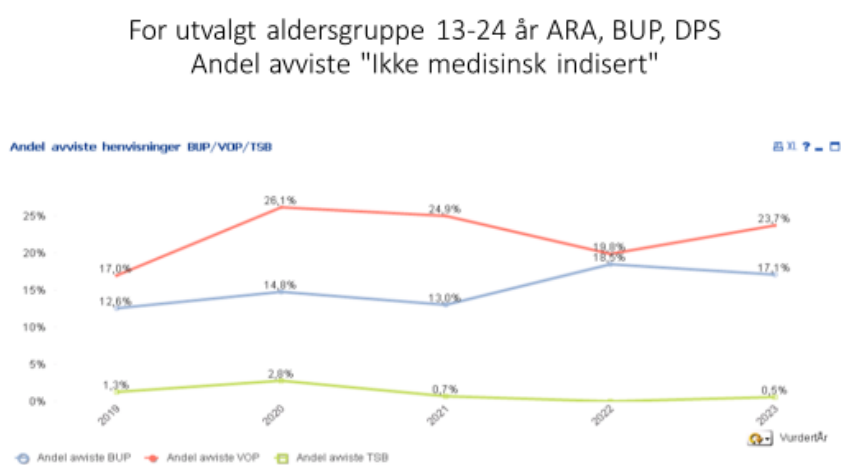
2.2 Dagens status i norsk helsevesen og unge

Dagens status omhandler målgruppen til prosjektet som er barn og unge i risikozonen for å utvikle psykiske lidelser og/ eller ruslidelser (SiV, 2021). Flesteparten av psykiske vansker utvikler seg i ung alder og gjerne i perioden før fylte 25 år. Forskning viser utvikling av psykiske utfordringer gjerne kommer til syne i ungdomsalderen, hvor på avhengighetsproblematikk kan bli en følgeårsak (SiV, 2019). Utfordringer og utvikling av psykiske lidelser og/ eller tilhørende avhengighetsproblematikk er omfattende, og fører med seg inngripende sosiale konsekvenser. Eksempelvis frafall fra skole, utdanning og arbeidsliv med følgekonsekvenser som utenforskap, behov for velferdstjenester i form av ytelse og hjelp (SiV, 2019, s. 4).

I utenforskapsrapporten Voksne for Barn (2020, s. 12) vises det hvordan 2/ 3 av ungdommer har en egenopplevelse av utenforskap. Videre opplever 7/10 utfordringer knyttet til psykisk helse, flesteparten av de spurte ungdommer opplever utfordringer knyttet til emosjonell, sosial og relasjonell kompetanse. Tall på unge mellom 15- 24 år i Vestfold som er utenfor arbeid, utdanning eller opplæring fra kommune helsa statistikkbank viser 9,1 % sammenlignet med

hele landet på 7,6 % i 2022. Hva statistikk og forskning viser oss har Vestfold fylke og landet en økning i utfordringer med psykisk helse og en økning i bruk av cannabis (SiV, 2019, s. 4).

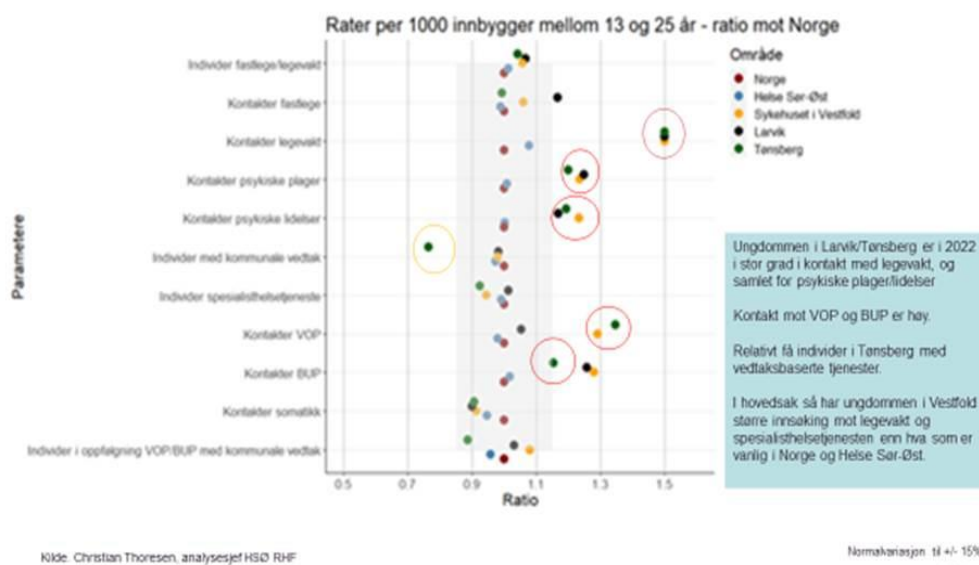
Dessverre er det ikke slik at barn og unge har store nok symptomtrykk eller utfordringer som kvalifiserer dem til å få hjelp av spesialisthelsetjenestene (SiV, 2019, 2024). Kommunene tilbyr lavterskeltilbud for unge. Figur 2- 1 viser antall henviste pasienter i avdelingene tilknyttet prosjektet. Tabellen synliggjør i tillegg hvor mange som er avvist på grunn av ikke medisinsk-indikasjon. Som vil si utfordringene ikke er store nok for at de kvalifiserer til hjelp fra spesialisthelsetjenestene. Tallene viser behovet for tidlig hjelp og innsats fra offentlig sektor på lavere nivå enn slik helsetjenestene er bygd opp i dag- som pilotprosjektet vil endre ved å samlokalisere tjenestene.

Figur 2-1. Kilde: Datauttrekk fra Dips ved analyseenheten i SiV HF. Fått av Marthinsen, 2024.

Dagens status blant unge er dermed en økning i utvikling eller utfordringer med psykisk helse og eller avhengighetsproblematikk. Norsk helsevesen har igangsatt føringer og tiltak nevnt innledningsvis (Meld. St. 30 (2019-2020)). Sykehuset i Vestfold har økt fokus på tidlig innsats og tverrsektorielt arbeid for å forebygge og eventuelt stoppe utvikling av psykiske lidelser og/ eller avhengighetsproblematikk i sin utviklingsplan for 2018- 2035. Forskning blant målgruppen viser en økning i utfordringer, og behov for støtte fra det offentlige i form av spesialisthelsetjeneste eller sosiale tjenester som tilbys gjennom kommunene. Dagens

situasjon vil på lang sikt om ikke tiltak igangsettes, sannsynligvis føre til mer komplekse og sammensatte utfordringer for de enkelte. Som igjen kan føre til komplekse personlige behov og dermed bistand fra det offentlige som medfører store økonomiske kostnader (SiV, 2019). Figur 2-2 under viser kontakter unge i målgruppen har hatt med helsetjenesten i Tønsberg og Larvik, tallene viser rate per 1000 innbygger i målgruppen 13- 25 år. Tallene viser at unge i Vestfold har få kommunale vedtak på tjenester, men relativt høy innsøking mot spesialisthelsetjenestene (Thoresen, 2024, fra Marthinsen, 2024).

Figur 2- 2. Kilde: Datauttrekk fra KPR (2022), ved Thoresen. Fått av Marthinsen, 2024.

2.3 Teoretisk rammeverk

Offentlig sektor har de senere år fokusert på innovasjoner drevet i samarbeid eller samskaping (Rønning, 2021). Dette som ett tilsvar på nåværende og fremtidige utfordringer for å kunne drifte en velferdssektor som gir kvalitet og effektivitet for innbyggerne (Sørensen & Torfing, 2022). Prosjektet er som beskrevet i delkapittel over resultat av ett behov offentlig sektor anerkjenner og innoverer seg mot for å løse. På bakgrunn av prosjektets oppbygging, organisering og metodikk er det valgt ut tjenesteinnovasjon som en hoveddramme for denne

oppgaven. Samskapende tjenesteinnovasjon med ulike dynamikker for styring og makt har vist seg som nyttig innhold for å beskrive prosjektet, besvare opp problemstilling og forskningsspørsmål.

2.3.1 Tjenesteinnovasjon i offentlig sektor

Tjenesteinnovasjon gjennom samskaping vurderes å være ett fremtredende teoretisk verktøy innad i ungdomspanelmøtene, men også tverrsektorielt ut ifra prosjektets organisering. Det er interessant å belyse teoriene gjennom dataene som oppsto underveis i denne oppgaven.

Ledere og andre aktører har sammen med ungdomspanelet definert behov for målgruppen og kommet med ulike løsninger og idéer for hvordan de skal utvikle tjenestetilbudene som tilbys (SiV, 2023). Tjenesteinnovasjon kan deles inn i fire dimensjoner; produkt, prosess, posisjonering og paradigme (Tidd & Bessant, 2021, s. 75). Tjenesteinnovasjon kan være radikale eller inkrementelle som kort sagt er nyheter eller forbedringer. Prosjektet i selv er en slags ny tjeneste og utbedret produkt i form av tjenestene som tilbys. Om tjenesteinnovasjon er radikal eller inkrementell vil ikke bli vektlagt her, men det vurderes interessant å bemerke at prosjektet kan forklares gjennom begge i sin tjenesteutvikling. Prosjektet kan sees i lys av og har relevans innenfor alle dimensjonene til Tidd & Bessant (2021, s. 75). Inramming for dets omfang innenfor dimensjonene vil beskrives under;

Produkt som tjenesteinnovasjon omfatter resultatet av innholdet brukerne får (Tidd & Bessant, 2021, s. 75). I prosjektets tilfelle kan dette være så mangt. Se casebeskrivelse i kapittel 3.4 for nærmere beskrivelse av tjenestetilbudet og dets organisering. Produktet er altså prosjektets tjenestetilbud i sin helhet, særlig siden det er samlokalisering av offentlig sektors helsetjenester hvor man skal få rask og riktig hjelp. Ungdommene har vært med å påvirke tjenesten som produkt fra start (SiV, 2023).

Prosess handler om veien til produktet leveres eller ferdigstilles (Tidd & Bessant, 2021, s. 75). Ungdommene har deltatt og påvirket i prosesser av tjenesteutvikling som omhandler tilbudet i prosjektet fra start til slutt. Dette synliggjøres i dokumentene ved involverte aktører sammen har skapt tjenesten, hvor alle delprosesser startes og avsluttes i ungdomspanelet (SiV, 2021, 2023).

Det er interessant å belyse tjenesteinnovasjon i prosjektet som en posisjonering i samfunnet (Tidd & Bessant, 2021, s. 75). For i offentlig sektor og samfunnets tilfelle, kan dette prosjektet føre med seg resultater som posisjonerer betydning og verdi av samlokaliserte tjenester, med fokus på rask, tidlig og forebyggende hjelp. Incentiver mot positive og effektive gevinster foreligger allerede, lykkes de vil det sannsynligvis gi en posisjonering innenfor velferdstjenester og samfunn (SiV, 2023). Videre kan posisjoneringen med samlokaliserte tjenesteytere og tilbudet de gir påvirke til et paradigmeskifte i hvordan offentlig sektor organiserer og yter tjenestetilbud.

Tjenesteinnovasjon som endring av paradigme kan forklares innenfor at prosjektet er de første som samlokaliserte helsetjenester fra helse og kommune under samme tak (Tidd & Bessant, 2021, s. 75). Med samlokalisering menes hvordan de innehar offentlig velferdsaktører fra helse og kommune under samme tak. I tillegg er nevnte aktører samlokalisert både vertikalt og horisontalt fra sine organisasjoner igjen. Dette tilsier en kompleks og utfordrende løsning på organiseringen som oss kjent, ikke er vært utført tidligere (SiV, 2023). Videre har de inkludert ungdommer aktivt som likeverdige aktører både i ungdomspanel og arbeidsgrupper gjennom alle prosesser som omhandler tjenesteutvikling og tilbudet prosjektet skal gi (SiV, 2022). Noe som også kan sees på som ett paradigmeskifte siden forskning viser at det mangler inkludering av brukere gjennom hele prosesser i tjenesteutvikling (Mulvale, et.al., 2016).

En økende trend er at brukere involveres i ulike typer av tjenesteinnovasjon og tjenstedesign hvor brukere som benytter tjenesten, har løsninger eller idéer til innovasjoner som bedrer tjenesten på ett eller annet nivå (Tidd & Bessant, 2021, s. 75-76). Prosjektet har brukt KS sitt veikart for tjenesteinnovasjon i utforming av tilbudet. KS har en klar forklaring på at målet med tjenstedesign er å tilføre verdi hos menneskene i kontakt med tjenesten, med formål om å bedre samhandling og relasjon. De har fem sentrale premisser for tjenesteinnovasjon; mennesket i sentrum, samskaping, helhetlig tilnærming, visualisering og test tidlig og ofte (KS, 2019). I prosjektet sitt tilfelle har ungdom vært med å påvirke hvordan tjenestene som tilbys bør foregå, hvordan de skal fremstå og reklamere seg, hvordan lokalet bør se ut og gi en følelse av (SiV, 2023). Brukerorientert, samskapende innovasjon i tjenesteutvikling sees på som sentralt for å kunne innovere tjenester slik at de treffer behovene til samfunn og brukere (Farr, 2018).

2.3.1 Samskapende tjenesteinnovasjon i offentlig sektor

Samskaping som begrep i feltet innovasjon og ledelse er ett vidt og noe sammenfattende begrep som kan forklares gjennom både «co- production» og «co- creation» på engelsk (Rønning, 2021). Et annet begrep og forklaring på samskaping, særlig innenfor velferdstjenester er «experienced based co- design» og omfatter samskaping rundt tjenester som ytes (Mulvale, et.al., 2016). Det er mange begreper og forklaringer på samskaping, i denne oppgaven følges det som Rønning (2021, s. 68) oppsummerer; «å skape noe med interessenter for å øke verdien for organisasjonen som en del og brukeren i den andre».

Sørensen & Torfing (2011, i Rønning, 2021, s. 65) satte opp tre betingelser de mener er fundamentale for vellykkede innovasjoner i samskaping. Betingelsene sees på som sentrale å belyse prosjektet gjennom da samskapingen innehar flere aktører og sektorer. *Samarbeidet* må være reelt hvor involverte aktører inkluderes gjennom informasjon og aktiviteter slik at kreative idéer får rom til å oppstå. *Transformativ læring* handler om at deltakere utvikler seg og lærer av hverandre gjennom erfaringer og kommunikasjon slik at nye forståelser og derav handlingsmuligheter oppstår. Den siste betingelsen er *felles eierskap* til innovasjonen slik at alle partene forplikter seg og tar ansvar for gjennomføringer (Torfing & Sørensen, 2011 i Rønning, 2021, s. 65).

Mulvale et.al. (2016) beskriver likeverdighet mellom aktørene i samskaping som essensielt for at samskapingen skal kunne sees på som vellykket. Deltakerne kan oppleve utvikling og styrke gjennom å aktivt medvirke i samskaping. Som Torfing & Sørensen (2011, i Rønning, 2021) har de funnet noen konkrete tiltak som bør ligge til grunn i samskapingen. Dette er å ha klarhet i alles motivasjon for deltakelse, bruke ett normalt og direkte språk, anerkjenne ulikheter og spenninger når de oppstår, styrke brukerne gjennom å legitimere deres meninger, anerkjenne ulikheten i gruppen av deltakere og deres erfaringer, og håndtere forventninger i samskapingen av muligheter og begrensinger. For å få til dette i samskapingen anbefales det en ledelse som tilrettelegger, støtter og veileder, tilrettelegger for hyppige pauser og er tydelig på konfidensialitet. Videre gjennom å sikre at forslagene til tjenesteinnovasjonen fra ungdom iverksettes. De peker så på at samskaping med sårbare grupper kan fungere i små, lokale nivå som vi kan se i ungdomspanel. Men når det går opp høyere nivå til for eksempel andre

organisasjoner og politisk, vil samskapingen og resultatet avhenge av organisasjonskulturene (Mulvale, et.al., 2016). De tverrsektorielle deltakende aktørene i prosjektet, men som ikke har deltatt på ungdomspanelmøtene, kan sees å være aktører på høyere nivå da de ikke har vært inkludert i ungdomspanelmøter.

Samskaping i offentlig sektor kan foreløpig karakteriseres å være lite benyttet i både inn- og utland (Agger & Tortzen, 2023). Det er insentiver mot at samskaping eller samstyre på tvers av ulike sektorer kan føre til effektivitet og kostnadsbegrensninger innenfor offentlig sektor. Videre er det tenkt å bidra til økt innovasjon og verdiskaping (Christensen, et al., 2021, s. 156). Samskaping kom for fullt etter NPM perioden (Rønning, 2021, s. 69), det vurderes ut ifra Sykehuset i Vestfold sin utviklingsrapport (2018, s. 23) at samskaping både med brukere og andre sektorer eller etater er elementært for å møte norsk helsevesens utfordringer i fremtiden. Det beskrives ytterligere nødvendigheten av endringer i organisering på tvers av sektorer, hvor fokus på brukeres stemmer er sentralt for å skape ett helsevesen som møter fremtidens utfordringer. Som kan sees i sammenheng med Stortingsmelding 30 nevnt innledningsvis ((2019- 2020) s. 7). Det kan derfor sees på som prosjektets utforming og inkluderingen av ungdom svarer opp offentlig sektor sin intensjon av samskaping rundt tjenester.

Perspektiver i offentlig sektor

Det viste seg sentralt å belyse prosjektet gjennom organisasjonsteorier for offentlig sektor. Historisk sett det er ulike perspektiver offentlig sektor organiserer seg etter, og på mange måter formes og styres av (Christensen, et.al., 2021). Prosjektet er tverrsektorielt og selv om forskningen baserer seg på tjenesteinnovasjonen sammen med ungdom i stor grad, anses det som viktig å ha med disse teoretiske perspektivene da de oppsto som informative for denne oppgavens retning. Dette siden offentlig sektor bærer med seg disse tradisjonelle retningene og perspektivene i ulike grader, som kan gi utfordringer i nåtiden (Agger & Tortzen, 2023). Perspektivene forklart av Christensen, et.al. (2021) vil beskrives for å gi en forståelse;

Det instrumentelle perspektivet ser på organisasjoner som ett redskap hvor rasjonaliteten til organisasjonen er nedfelt i formell og hierarkisk inndeling etter formålsrasjonalisering. Perspektivet innehar mål- middel- rasjonalitet som konsekvenslogikk og kan forklares

gjennom eldre tradisjoner for organisering og styre. Perspektivet kan deles i to varianter; en hierarkisk orientert, hvor ledernes kontroll og analytisk- rasjonelle kalkulasjon er sentral og en forhandlingsvariant som åpner for interessehevding, kompromisser og forhandlinger mellom organisasjoner. Ledelse innenfor dette perspektivet sees mer på som styring og utførelser av oppgaver gjennom kontroll, altså man utfører «bestillinger» og på denne måten er organisasjonen mer mekanisk (Christensen, et.al., 2021).

Kulturperspektivet handler om former for indre og ytre press i organisasjoner som skaper uformelle normer, verdier og tradisjoner som påvirker organisasjonen ulik grad. Tradisjonelle hierarkiske arbeidsformer undergraves da betydningen av aktivt lederskap med fleksible organisasjonsformer fikk liv gjennom utvikling av- og i organisasjoner gjennom tiden. Økt desentralisering og fristilling reflekteres i offentlig sektor gjennom kulturperspektivet hvor ledelse med mål- resultatstyring inngår. Leders oppgave handler om å støtte, stimulere, motivere enheter og aktører på lavere nivå. Ledelse sikter seg inn mot ikke- instrumentelle forhold som sosiale egenskaper basert på historiske tradisjoner og fellesskap som overlevelse, læring, personlig utvikling o.l. Styring og ledelse kan filtreres inn i hverandre, eksempelvis når ledelse bidrar til å støtte opp om styringen fordi det sammenfaller i normer og verdier (Christensen, et.al., 2021).

Myteperspektivet handler om verdier og normer som finnes i omgivelser, hvor innflytelse stimulerer til endring i organisasjoner. Det består av to fortolkninger om hvordan ledere forholder seg til myteperspektivet. Det første er at ledelsen er en slags «fange» av institusjonelle omgivelser og av mytene hvor man forholder seg passivt til dem. Ledelse aksepterer og formidler mytene som kan forklares som moter. Motene presser fra omgivelser og kan få positiv oppmerksomhet fordi de er for eksempel nytenkende, idé og forandringsorienterte. På den måten kan de bidra til at ledere og organisasjoner blir så opptatt av populære organisasjonsmyter at de ikke har nok kapasitet til å innføre dem. På den andre siden kan man forstå ledere som aktive og strategisk handlende aktører, hvor lederskap bevisst forsøker å holde myter og handlinger separate ved å bruke ulike strategier. Ledere kan slikt sett forholde seg instrumentelt og strategisk til myter, hvor de balanserer hensynet til ansatte som utfører arbeidsoppgavene i praksis. Ledelse og organisasjoner kan understreke

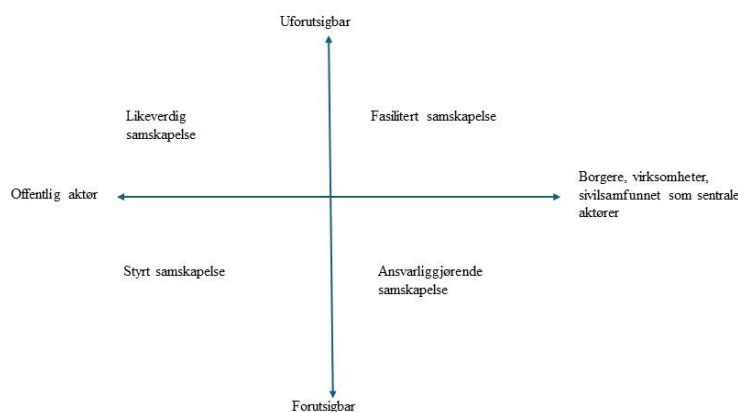
visjoner og ideer med symbolske midler, som kan inspirere innad og gi retning og profil utad (Christensen, et.al., 2021).

Den tradisjonelle byråkratiske modellen (TB) for styring av offentlig sektor kjennetegnes som regelstyring, hierarki og upersonlighet i form av formaliserte klare arbeid- og ansvarsfordelinger hvor innovasjon baseres på erfaringer. Modellen preges av lover og regler (Rønning, 2021, s. 49- 52). NPM som forvaltningsmodell var ett skifte hvor brukere gikk over til å bli omtalt som kunder, denne modellen utfordret TB modellen ved at det her var fokus på sammenslåing for effektivisering (konkuranseutsetting) av tjenester for å spare kostnader ved å slå sammen tjenester. Modellen skulle bekjempe, men bidro til regelstyring og prosedyrer, videre skulle den favne om sårbare grupper ved å være fleksibel, men det viste seg at den ikke fikk til dette i ønsket grad (Rønning, 2021, s. 60-61). Nettverksstyring (NPG) kom som ett svar til NPM med skifte fra konkurranse til samarbeid. Hvor det å se utover sin egen etat eller organisasjon ved å finne andre å samarbeide med skulle bidra til å innovere og skape mer fleksible og bedre tjenester. Likevel byr den på klare ansvarsfordelinger og vurderes å være en kompleks og ressurskrevende modell som krever ledelse på litt annerledes måte (Rønning, 2021). Samskaping hører under denne modellen og anses som særlig relevant i henhold til oppgaven i lys av prosjektets utforming.

Det instrumentelle perspektivet kan sees særlig innenfor TB og NPM modellene, men også i NPG modellen (Christensen, et.al., 2021). Det kulturelle perspektivet går igjen i alle modellene, men kanskje særlig NPM og NPG modellene i forhold til teorier og tanker om hvordan ledelse skal foregå. Myteperspektivet kan på sin side igjen særlig belyse NPM og NPG modellene ved at dette er endringer som har skjedd innenfor organisasjoner utenfor Norge som har «smittet over» til Norsk organisering. Slikt sett kan man se på politiske dokumenter, for eksempel Meld. St. 30 (2019- 2020) gjennom ett myteperspektiv i form av samarbeid på tvers sees som nødvendig for å kunne møte nåværende og fremtidige utfordringer (Christensen, et.al., 2021). De organisatoriske modellene utfyller også hverandre, så det er ikke nødvendigvis slik at det er enten/ eller her, men både/ og som prosjektet viser gjennom sin samlokalisering (Rønning, 2021). Å ha med disse perspektivene er nyttige for å kunne belyse funnene som oppsto i denne forskningen både med tanke på ledelse, men også for å kunne belyse perspektiv av bevegelser i tverrsektoriell samskaping.

Ulike perspektiver på ledelse og styring i samskaping

Ulrich (2016, s. 4) definerer samskaping som en prosess der aktørene utvikler ny velferd sammen. Han innrammer videre begrepet med to utfall, forutsigbart og uforutsigbart. De ulike typologiene av samskaping gir fire mulige alternativ av drivere gjennom deltakelse, se figur 2- 3.

Figur 2- 3. Fire mulige typologier av samskaping (Ulrich, 2016, s. 5), egen oversettelse og tegning av figur.

Styrt samskaping kan forklares som den offentlige aktøren i stor grad bestemmer og styrer gjennom avgjørelser, beslutninger og definisjoner på hva samskapelsen skal omhandle (Ulrich, 2016, s.6). Ansvarliggjørende samskaping handler om at offentlige aktør fortsatt har bestemmelse og styring for resultatet, men i større grad gir andre aktører frihet og myndighet til å utfolde seg og skape tilbudet. Andre aktører har større handlingsrom og hovedansvar for innholdet (Ulrich, 20216, s. 6). Likeverdig samskaping forflytter seg til uforutsigbart resultat siden offentlig aktør kommer med ett problem og tilhørende rammer, men gir ansvar til andre aktører å bestemme innhold og løsning for problemet. Likeså kan aktørene påvirke eksempelvis hvilke tjenestetilbud og hvordan de skal utføres sammen med den offentlige aktør (Ulrich. 2016, s. 7- 10). Tilretteleggende samskaping handler om at samskapingen starter fra bunn av, på andre aktørers eget initiativ. Det offentlige initierer ikke til tilbudet, men tilrettelegger for dets utfoldelse gjennom ulik støtte (Ulrich, 2016, s. 10).

Typologiene av samskaping til Ulrich (2016) sees på som ett nyttig verktøy å belyse prosjektet fra. Videre har prosjektet selv benyttet Ulrich gjennom konferanse med frivillig sektor og i sin definisjon på samskaping. Typologiene kan også sees i lys av perspektiv og modeller for organiseringer i offentlig sektor nevnt i kapittel over.

Dimensjoner og mekanismer for makt og styring i samskaping

Farr (2018) gjorde analyse av mekanismer for makt og styring som er i omløp under samskaping. Makt betyr ikke nødvendigvis at det er ensbetydende negativt, det kan også styrke og frigjøre deltakere avhengig av hvordan det utøves (Farr, 2018). Funnene viste at dette er relevant teori og trekke inn siden det kan belyse hvordan makt og styring utspiller seg i teorier nevnt over. I sin artikkel henviser Farr (2018) til Haugaard (2012) som beskriver fire dimensjoner av makt og frigjøring gjennom Luke (2005) sine tre dimensjoner av makt og Digeser (1992) som en fjerde dimensjon av makt gjennom sin tilnærming til Foucault. Videre har Farr med seg sosial teori fra Archer (1995, 2013) som en ekstra tilnærming til sin analyse av makt i samskaping (2018, s. 625- 626). Denne artikkelen og tilhørende teori er valgt på bakgrunn av sammensetningene av dimensjoner som sees relevante å belyse prosjektet fra.

Den første dimensjonen til Luke (2005, i Farr 2018) handler om synlig makt i form av at makten utøves gjennom det Weber kalte legitim dominasjon og makt gjennom rolle, som leder eller byråkrat gjennom deres formelle, rasjonelle roller og ekspertise fra organisasjonen (Haugaard, 2012, i Farr, 2018, s. 626). Den andre dimensjonen (Luke, 2005, i Farr, 2018, s. 627) kan karakteriseres som en mer skjult form for mobilisering av partiskhet gjennom sosiale grupper innad i en gruppe. Grupperinger eller personer kan påvirke innovasjonens retning gjennom å for eksempel innsnevre valg og agendaer for samskapingen. Den tredje dimensjonen omhandler en mer skjult form for hvordan en person med påvirkningskraft kan villede og umerkelig påvirke deltakere til å handle i tråd med egen agenda, fremfor at deltakerne setter sine behov først. Den fjerde dimensjonen bygger på Foucault og omhandler makt gjennom ett sosialt konstruert liv som kan være både produktiv og undertrykkende eller repressiv. For eksempel at makt er gitt til brukere, men settes ikke ut i liv gjennom praksis og handling. Brukerne er inkludert som synlige deltakere fremfor handlende, myndige aktører (Farr, 2018, s. 627). Realistisk sosial teori stiller spørsmål til konseptene av hvordan aktørene

er formet av sine strukturelle, kulturelle kontekster, hvor handlingene deres ikke er forutsette (Archer, 1995, i Farr, 2018, s. 628).

Avhandlingen fokuserer mest på samskapingen som foregår i ungdomspanelmøter hvor helse og kommunal sektor møtes. Prosjektet har også møter utad og utenom ungdomspanelet. Dette tilsier at de jobber på tvers av institusjonelle logikker og strukturer som krever ett sett av psykologiske, sosiale, kulturelle og institusjonelle samhandlinger, hvor de ulike dimensjonene av makt og styring spinner i hverandre (Farr, 2018, s. 637). Videre kan dynamikkene belyses gjennom typologiene til Ulrich (2016) og perspektivene på makt og styring i organisasjoner (Christensen, et.al., 2021). Spenningene eller dynamikkene viste seg og omgi hverandre og vurderes nyttige for å besvare spørsmålene som stilles.

I samskaping kan man knytte bånd og relasjoner ved at ulike aktører man ellers ikke ville kjent eller brukt tid med samles (Farr, 2018). Fellesskap kan knyttes ved at man finner felles verdier, kunnskap og andre ting som man kanskje eller ikke ville sett. Engasjement og likeverdighet kan oppstå når man sammen jobber mot ett felles mål. Som kan føre til opplevelser av likeverdighet hvor frigjørelse og styrking hos deltakerne oppstår. Dette krever dog en refleksiv og tilretteleggende ledelse, som også deltar i prosesser ved å tilrettelegge for- og bygge bånd med deltakerne (Farr, 2018). Resultat og opplevelse av hvordan samskaping er kan sees å basere seg på hvilke holdninger og perspektiver ledere av samskapingen har (Agger & Tortzen, 2023).

2.3. 4 Oppsummering av teoretisk rammeverk

Teoretisk rammeverk fremvist belyser prosjektet og vurderes å svare opp spørsmålene for denne besvarelsen. Tjenesteinnovasjon i lys av dimensjonene til Tidd & Bessant (2021) kan belyse samskapingen og prosjektet fra ulike perspektiv som prosjektet vil vise seg å ha gjort, hvor de også flyter inn i hverandre. Samskaping lever i tjenesteinnovasjon og viser seg kompleks ved dets mange former og retninger som preges av indre og ytre kvaliteter. Det har blitt synliggjort ved teori som omfavner perspektiver på ledelse, styring og makt. Derfor ble også perspektiver, tradisjoner og modeller på organisasjoner i offentlig sektor forklart for å kunne ramme inn samskapingen i tråd med denne besvarelsen.

3 Metoder

Metodekapittelet redegjør for valg gjort i forhold til metode, datainnsamling, forskningsdesign og redelighet. Begrunnede og reflekterte vurderinger i henhold til hvert av de nevnte temaene er gjort for å best mulig innhente og kvalitetssikre data vil presenteres.

3.1 Forskningsmetode

Metoden benyttet i denne oppgaven er kvalitativ metode som baserer seg på en induktiv tilnærming til casestudie, hvor selve casen er pilotprosjektet. Å benytte casestudie som en del av metoden vurderes som en hensiktsmessig tilnærming for å kunne undersøke og oppdage fenomener i prosjektet (Johannessen, et.al., 2020, s. 213). Kvalitativ metode innehar flere retninger, men for oppgavens problemstilling og forskningsspørsmål vurderes denne metoden som mest hensiktsmessig for å besvare spørsmålene som stilles. Kvalitativ metode anslås og omfavne å forstå komplekse fenomener innenfra, som kan sees på som grunnpilaren for denne oppgaven (Johannessen, et.al. 2020, s. 52). Jeg arbeider innenfor feltet med egne narrativ som kan prege forskningen og oppgaven i sin helhet. På bakgrunn av dette ble det vurdert å benytte kvalitativ metode for å kunne undersøke informantene og dataens virkelighet, og fra denne virkeligheten fremme ny forståelse (Johannessen, et.al. 2020, s. 30).

3.2 Forskningsdesign

Metodevalget for denne oppgaven vil kunne baseres gjennom enkel casedesign (Yin, 2014, s. 50 i Johannessen et.al., 2020, s. 212). Casedesign kan være nyttig for kunne utforske tematikken grundig og få en dypere forståelse på fenomener som forskes på. Videre er det valgt å samle inn data gjennom tre ulike kilder; Semistrukturerte intervjuer med leder av pilotprosjektet og tre unge voksne fra brukergruppen, ustrukturerte observasjoner under møter med ungdomspanel, samt arkivdata som er ulike rapporter fra prosjektet (Johannessen et.al., 2020, s. 211). Å benytte casedesign som forskningsdesign vurderes som en hensiktsmessig strategi for å kunne problemstilling og forskningsspørsmål hvor nye fenomener kan oppstå..

Fasene i casedesign som Yin (2014, i Johannessen et.al., 2020, s. 215) viser til, vurderes som en nyttig oppskrift for å samle og analysere data, og for denne oppgavens helhetlige resultat. Videre er det valgt å benytte enkelt, holistisk casedesign siden prosjektet og oppgavens problemstilling baserer seg på sosiale fenomener som forskes på gjennom ulike datakilder (Johannessen, et.al., 2020, s. 212). Det er ønsket å gjøre dypdykk i de ulike datakildene inne i prosjektet (Yin, 2014, s. 4).

Ut ifra Yin (2014, s. 51) sine fem rasjonelle kriterier for valg av enkel casedesign som er kritisk, uvanlig, vanlig, oppdagende og langsiktig, vurderes prosjektet og denne forskningen i tråd med disse rasjonelle kriteriene. Det teoretiske rammeverket er valgt for å undersøke prosjektet i henhold til problemstillingen og vurderes å favne om casen og kritisk kunne undersøke fenomenene som oppsto. Uvanligheten i prosjektet er at det er det første av sin art i Norge ved at tjenestetilbudene samlokaliseres, hvor også brukerorienteringen i samskapingen av tjenesten er høy- noe som kan sies å ha vært en trend i samfunnet en stund (Rønning, 2021), men også noe uvanlig innenfor ett prosjekt av dette omfanget (Jones, et.al., 2024). Det kan sies å være vanlig for de involverte aktørene og drive samskaping gjennom brukerinnovasjon for å skape en tjeneste, prosessen har foregått over ett par år med jevnlig møter i ungdomspanelet og arbeidsgrupper. Likevel er det i disse settingene ulike individuelle fenomener som kan oppdages og/ eller være nyttige å undersøke i henhold til casen. Nye oppdagelser kan oppstå ved å undersøke gjennom dette forskningsdesignet, som igjen kan gi nyttige funn for samfunnet og prosjektets vei videre. Langsiktigheten i denne forskningen er for så vidt kort. Det hadde vært interessant og muligens mer hensiktsmessig å forske på prosjektet over en enda lengre periode for å kunne observere samhandlingen mellom offentlig sektor og ungdomspanel i større grad (Yin, 2014).

3.3.Forskerrollen

Jeg har selv arbeidet i feltet med utsatte ungdommer og unge voksne over flere år. Prosjektets målsetting, form og mandat var dermed svært interessant å undersøke både personlig og profesjonelt gjennom denne avhandlingen. Ved å ha erfaring innenfor feltet, forelå en forforståelse og narrativ hva gjelder brukermedvirkning og tjenester for ungdom og unge voksne. Under intervjuer er det for eksempel naturlig at man gjør seg antakelser etter noen

spørsmål (Johannessen et.al., 2020, s. 217). Jeg var svært bevisst dette og stilte åpne spørsmål for å hente frem informantenes egne opplevelser og narrativ om deres opplevelse fra prosjektet fremfor å skulle bekrefte eller avkrefte egne antakelser. Det var tidvis krevende, særlig under intervjuene, å ha forskerrollen fremfor yrkesrollen siden tematikken engasjerer. På bakgrunn av dette ble valg om semistrukturert intervjuguide tatt for å kunne følge informasjon fra informantene og utforske deres virkelighetsoppfatninger, fremfor å følge egne interesser eller antakelser (Johannessen, et.al., 2020, s. 108). Derav også valget om induktiv tilnærming til dataene og casedesign. Ved å bruke disse brillene å se gjennom var det enklere å kode dataene etter budskap og fenomener de viste, fremfor å lete etter bekræftelser eller antakelser på egne narrativ (Johannessen, et.al., 2020).

3.4 Gjeldende casestudie og presentasjon av prosjektet

Det ble gjort valg om casestudiet da det vurderes som mest hensiktsmessig for å besvare problemstillingen «*Hvordan bør samskapende tjenesteinnovasjon foregå for å bidra til helsefremmende tjenester?*» og siden prosjektet er bygd opp slik det er. Prosjektet er en offentlig tjeneste, som har flere aspekter man kan hente data fra. I denne casestudien er det valgt å hente ut data fra offentlige dokumenter, observasjon i ungdomspanelmøter og intervju med både leder fra offentlig sektor sitt perspektiv og unge voksne fra brukerperspektivet. Når dataen har blitt innhentet fra ulike perspektiver av prosjektet kan casen belyses og funn gjøres i tråd med hvordan Yin (2014) beskriver metodikker for å innhente data til casestudie på. Det er valgt å gi en grundig presentasjon av prosjektet da det vurderes som sentralt for å få en forståelse av dets omfang og innramming (Yin, 2014).

Hensikten med prosjektet er å spore opp unge i miljøet som har psykososiale utfordringer gjennom tidlig innsats og forebygging i utvikling av psykososiale utfordringer (SiV, 2023, s. 10). For å skape en felles forståelse mellom de ulike tjenesteyterne ble det tydeliggjort målgruppe og fokusområder for prosjektet, se figur 3- 1 under (SiV, 2023, s. 25).

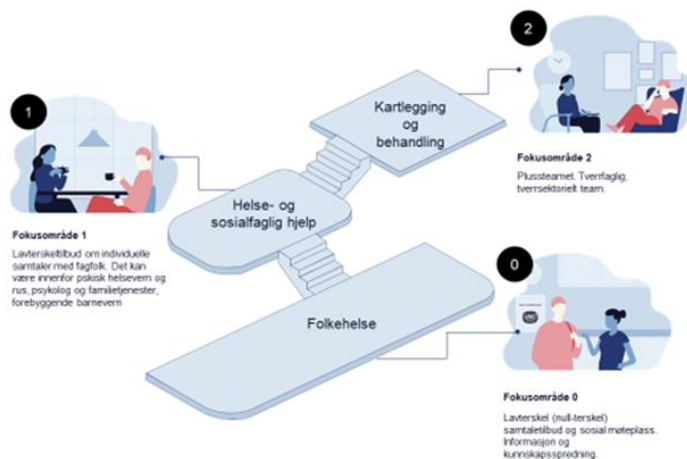
Figur 3- 1. Fokusområde (SiV, 2023, s. 21 fra helsedirektoratet)

Bakgrunnen for prosjektet er at det ble forankret i utviklingsplanen for Sykehuset i Vestfold 2018- 2035, hvor ett av innsatsområdene var fokus på forebyggende helsearbeid for barn og unge. Dette kom som en ettervirkning av forprosjektet «barn og unge i risikosonen for å utvikle psykiske problemer». En integrert samhandlingsmodell med fokus på integrerte og helhetlige tjenester med et sterkere fokus på tidlig innsats og forebyggende arbeid for barn og unge i risikosonen 12- 25 år ble vedtatt i 2021 (SiV, 2021, s. 3).

Prosjektet er organisert etter faser i henhold til KS sitt veikart for tjenesteinnovasjon. Fasene er forankring, innsikter, tjenesteutvikling, pilotering og ny drift/ praksis (SiV, 2022, s. 6). Forskningen for denne oppgaven er startet i fase tre, tjenesteutvikling og fulgt over i fase fire, pilotering. Prosjektet involverer mange deltakere og organisasjoner internt og eksternt, det er derfor valgt å henstille forskningen til deltakerne på ungdomspanel som da er unge i målgruppen, kommune og prosjektleder som er deltakere. Ungdomspanelet har representanter fra både kommunen og SiV sitt ungdomsråd. Det vektlegges ungdomsrepresentantene medvirkning i beslutningsprosesser og deltakelse som reelle aktører (SiV, 2021).

En samarbeidsavtale mellom Sykehuset og kommune i Vestfold foreligger om prosjektmodellen som innlemmer kommunale tjenester, spesialisthelsetjenester, andre frivillige organisasjoner i ett felles lavterskeltilbud til ungdom og unge voksne. Det er i samarbeidskommunen prosjektets modell utvikles og piloteres i, over en periode fra 2021-

2025 (SiV, 2021). For å løse organiseringen i det helhetlige tjenestetilbudet er modellen organisert i tre fokusområder fra 0- 2. Det som gjør at modellen skiller seg ut er at spesialisthelsetjeneste inkluderes i nivå 2 sammen med kommunen som vises under i figur 3-2 (Siv, 2023, s. 26).

Figur 3- 2. Modellens grunnkomponenter (SiV, 2023, s. 22)

3.5 Innsamling av data

Tilnærmingene til datainnhenting ble utført i tråd med det metodiske valget om at kvalitativ metode med casestudie kunne fange opp kompleksiteten i ett slikt prosjekt samtidig som den kan belyse og skape informasjon som fanger opp i henhold til tematikk og problemstilling (Kvaale & Brinkmann, 2021). Innsamlingen av data ble gjort gjennom tre utvalg. Det første utvalget var intervjuer med unge voksne som deltakere i ungdomspanelet og prosjektleder, observasjoner av selve ungdomspanelene hvor ledere og ungdommer møttes og innsamling av data prosjektet har liggende på sin nettside.

3.5.1 Intervjuer

Det ble gjort kontinuerlige vurderinger og refleksjoner rundt informasjonsuthenting. For å tilrettelegge for så gode som mulige opplevelser for informantene og troverdige data i form av informasjon fulgte jeg de syv stadiene av intervjuforskning til Kvaale & Brinkmann (2021, s. 137). Disse stadiene er tematisering, planlegging, intervjuing, transkribering, analysing,

verifisering og rapportering. Videre vil jeg beskrive ytterligere hvordan intervjuene foregikk og vurderinger tatt for å tilrettelegge for troverdige data og så gode opplevelser som mulig for informantene.

Valg av informanter

Informantene i utvalg 1, var de unge voksne som har deltatt i ungdomspanelet fra brukerperspektivet og prosjektleder. Utvalgskriteriene for de unge voksne var at de skulle være over 18 år, ha deltatt i ungdomspanelet fra start og ha erfaring med å motta tjenester fra det offentlige utenom standardytelser som skolegang. Det er valgt å ikke gi ytterligere informasjon eller andre vurderinger av utvalgskriterier som ble tatt for å bevare informantenes anonymitet. Dette siden ungdomspanelet er såpass lite at ytterligere informasjon kan være gjenkjennbart. Prosjektleder har ledet prosjektet fra oppstart og hadde dermed ingen utvalgskriterier foruten sin rolle, og omtales også som nøkkelinformant (Johannessen et.al., 2020, s. 219).

Informanter	Tid
X	52 minutter
Y	53 minutter
Z	92 minutter
Nøkkelinformant	99 minutter

Intervjuene

Det ble vurdert som mest hensiktsmessig å ha semistrukturerte intervjuer for å ha muligheten til å følge informantenes utsagn som underveis kunne bidra til å svare opp tematikk og problemstilling. Videre siden det var engangsintervjuer hvor jeg ønsket å oppnå saturasjon i så stor grad det lot seg gjøre. Informantene vurderes vante til å fremme sine meninger, opplevelser og synspunkter i stor grad da dette er enn del av deres rolle i ungdomspanelet. Det var derfor sentralt for meg som forsker å åpne opp for dette også i intervjuene, siden det er

informantene som sitter på den viktigste informasjonen i slike settinger (Kvaale & Brinkmann, 2021).

Intervjuene startet med en gjennomgang av samtykke, personvern, håndtering, deling og sikkerhet rundt intervjuet og opptakene, videre fikk informantene tilbud om å lese gjennom det transkriberte intervjuet i etterkant og info om når oppgaven skal leveres. De ble oppfordret til å stille spørsmål og avbryte underveis om ønskelig, samt svare så ærlig som mulig. Når intervjuet nærmet seg slutten, fikk informantene mulighet til å stille spørsmål eller utfylle om det var noe de kom på. Det ble også snakket litt om hvordan de opplevde selve intervjuet. Dette var viktig for meg å gjennomføre, både med tanke på forskningen og oppgaven, men særs for informantene sin del at de skulle føle seg trygge og ivaretatt på at informasjonen og tiden de gav skulle være nyttig (Kvaale & Brinkmann, 2021). Siden jeg selv er fra feltet og innøvd i å samtale med mennesker hva angår deres egne narrativ ble det stilt åpne spørsmål i stor grad da målsettingen under intervjuene var at informantene selv skulle fortelle så mye som mulig.

Intervjuene ble gjort både på teams og fysisk da vi var lokalisert ulikt og etter ønske fra informanter. Det ble vurdert å ha både diktafon fysisk og på mobil gjennom nettskjema, ett par av intervjuene ble også transkribert underveis. Når intervjuene var ferdige og det ble sikret at lyden var tilstrekkelig i nettskjema, ble lydfilen fra diktafon og teams transkribering slettet omgående.

Intervjuguide

Valget om semistrukturert intervjuguide da den skulle inneholde tematikk som tok for seg ulike spørsmål hva angikk problemstilling og forskningsspørsmålene. Dette for å kunne holde en viss struktur, men tilrettelegge for flyt i intervjusamtalen slik at det kunne åpnes for saturasjon og informantens egne virkelighetsoppfatninger (Johannessen, et.al., 2020, s. 108). Intervjuguiden var satt opp med standard innledning og avslutning, med temaer som omhandlet deres deltakelse, opplevelse og vurderinger av deltakelse i prosjektet hva angår samskaping, tjenesteinnovasjon og brukerinnovasjon.

Relasjonen forsker, og informant har kan i stor grad påvirke semistrukturerte intervju og svarene som kommer frem. Jeg valgte å fortelle litt om meg selv, min interesse for feltet og at intervjurollen var ukjent for å bli litt kjent med hverandre. Jeg stilte åpne, noen gjentakende og noen lukkede spørsmål med oppsummeringer underveis for å sjekke ut om det var diskrepans i svarene som eventuelt ble utforsket ytterligere (Johannessen, et.al., 2020). Det var også viktig for meg som forsker og være åpen, tydelig og ærlig på hva og hvordan forskningen skal brukes. Dette både for å tilrettelegge for opplevd trygghet og tillit mellom meg som forsker og informantene, da det anses å prege validiteten og reabiliteten for forskningen (Kvaale & Brinkmann, 2021). Jeg ønsket å få frem hva informantene virkelig tenkte, følte og opplevde fremfor å være en “god intervjuperson”. Informantene vurderes til å svare ærlig, men det kan tenkes at noen av svarene ble uttalt i prosjektets favør, noe jeg som forsker var bevisst og forsøkt å unngå gjennom for eksempel kontrollspørsmål (Kvaale & Brinkmann, 2021, s. 124).

3.5.2 Observasjon

Utvalg 2 besto av å observere ungdomspanelmøtene hvor ungdommer og ledere fra ulike etater møtes. Møtene har som hovedmål å forme tjenestetilbudet hvorpå ungdommene bidrar i stor grad med utformingen av tjenesten. Observasjon er en metode som brukes for å samle data gjennom å delta aktivt eller passivt i situasjoner (Johannessen, et.al., 2020). For å ytterligere kunne fange opp kompleksiteten når det gjelder samskaping, tjenstedesign og brukerinnovasjon anses observasjonene som en måte å direkte fange opp fenomener som oppsto i samspillet mellom deltakerne. Observasjonene brukes som en supplerende metode for å få svar på problemstillingen og dens tilhørende forskningsspørsmål.

Det var i utgangspunktet planlagt å observere som deltakende observatør, men på grunn av personvern i forhold til alder og tid ble dette avskrevet. Jeg som forsker har derfor deltatt i to møter med ungdomspanelet og på åpningsfesten til prosjektet. Observatørrollen kan karakteriseres som deltakende, hvor ustrukturert observasjon ble benyttet (Johannessen et. al. 2020). Med ustrukturert observasjon menes det at jeg deltok på møtene, presenterte meg selv og hva jeg ønsket å forske på. Videre deltok jeg i noen samtaler, men forholdt meg passiv til det som var på agendaen. Feltnotater av observasjoner, refleksjoner og tanker etter møtene

med ungdomspanelet ble gjort. Av hensyn til personvern er det valgt å ikke konkretisere deltakerne på møtene. Den ustrukturerte delen av observasjonen omfatter det at det ikke var en plan for hva som skulle forskes på eller hvordan informasjonen skulle innhentes, dette da jeg i utgangspunktet var invitert inn og deltok for å forberede for deltakende observasjoner og intervju. Etter avklaring med min «døråpner» som er prosjektleder for prosjektet og veileder avklarte vi at min deltakelse på ungdomspanelmøtene kunne benyttes i denne forskningen. Det kan derfor sies at observasjonene er særs ustrukturerte, men som forsker i prosjektet hadde jeg på meg forskerbrillene for å observere, iaktta og være åpen for de fenomener som oppsto under møtene (Johannessen, et.al., 2020). Etter inspirasjon fra både kvalitativ metode og profesjon, men også fra Heifetz, et.al. (2019) som sier noe om at man som leder bør ta ett perspektiv fra balkongen overfor organisasjonen og dens deltakere. Dette for å få ett annet, om så overblikk over deltakere og det som «beveger seg på gulvet» slik at man får muligheten til å kunne observere hva som faktisk foregår.

Meningen med observasjonen var å se etter samspill mellom aktørene og ungdommene. Velferdssektoren skal tverrsektorielt forvalte tjenestetilbudet både økonomisk og organisasjonelt, hvor det interessante var å undersøke hvor mye ungdommene ble inkludert, styrt eller skjermet for denne typen forvaltning i samskapende tjenesteinnovasjon. Ved å observere feltet gjennom ungdomspanelmøte analyserte jeg særlig aktørene, handlinger og meninger gjennom samhandling (Johannessen, et.al., 2020, s. 81).

Dato	Tid
25.10. 2023	120 minutter
31.01.2024	117 minutter
05.03.2024	57 minutter

Johannessen et.al. (2020, s. 82) viser eksempler på analyseenheter som foregår på ulike nivåer som mikronivå med individer, mesonivå med organisasjon og makronivå med staten som aktør. Observasjonene kan forklares innenfor alle disse nivåene på bakgrunn av prosjektets involverte aktører, utforming og prosessresultater som har vist seg nå som prosjektet gikk

over i piloteringsfasen under utformingen av denne oppgaven. Som forsker under observasjonene fokuserte jeg mest på individnivå og samhandlingen som foregikk mellom aktørene, jeg vil derfor karakterisere analysenivået som at det foreligger på mikronivå.

3.5.3 Arkivdata

Utvalg 3 består av dataene til prosjektet hvor det foreligger ulike rapporter og planverk på deres nettside i kompetansebroen. I de ulike arkivdataene fremkom det informasjon som vurderes nyttig i forhold til oppgavens tematikk og problemstilling, hvor det også skisseres ulike utfordringer og tiltak gjort. Prosjektet har mye dokumentasjon og rapporter om både planlegging, mål og utforming.

Ved å bruke dokumentene aktivt gjennom oppgaven har jeg blitt særlig kjent med dataene. På bakgrunn av dette er det valgt ut to dokumenter som anses som særlig relevant å gjøre ytterligere feltarbeid i for å undersøke denne oppgavens tematikk. Prosjektet har utfoldet seg over tid, hvor disse dokumentene inneholder informasjon fra de andre dokumentene tilgjengelig. Det vurderes dermed ikke nødvendig å benytte flere dokumenter som sier det samme, de alle er utformet av prosjektet selv (Asdal & Reinertsen, 2020). Som forsker har jeg lest gjennom dokumentene flere ganger i ulike situasjoner og med ulikt blikk ut ifra hva jeg undersøkte (Asdal & Reinertsen, 2020). Å bruke dokument som en ekstra kilde til data vurderes relevant for å også kunne belyse denne oppgaven fra nok ett perspektiv, men også for å kunne se etter fenomener som besvarer opp problemstillingen. Videre belyser dokumentene prosjektets utvikling gjennom det teoretiske grunnlaget valgt for denne oppgaven (Asdal & Reinertsen, 2020).

Løsningsbeskrivelse (Løsningsrapport) 2023	Antall sider: 85	Ung Arena + (kompetansebroen.no)
Faserapport, fase 2. Innsikter, mål og gevinster (Innsiktsrapporten) 2022	Antall sider: 27	Ung Arena + (kompetansebroen.no)

3.6 Dataanalyse

Tematisk analyse av dataene ble valgt på bakgrunn av datamengdene og deres ulike opphav. Videre fordi tematisk dataanalyse har en fleksibel og åpen tilnærming til analyse av dataene, hvor man ser etter repetitive mønster eller meninger i de ulike datakildene (Braun & Clarke, 2006). Tematisk dataanalyse er induktiv i form av at temaene oppstår fra dataene, det er ikke nødvendigvis dataene med størst treff som viser de viktigste fokusområdene for resten av forskningen da temaene kan også vise hvor det foreligger gap. Metoden kan bidra til å identifisere, analysere og rapportere på disse gjentakende mønstrene som oppstår i analyseprosessen (Braun & Clarke, 2006). På denne måten kan unike fenomener fra dataene sammenfattes i ulike kategoriseringer som besvarer spørsmålene i forskningen (Johannessen et.al., 2018, s. 279). Yin (2014, s. 55) beskrev at det kan oppstå funn som endrer forskningens natur og at dette er en svakhet ved enkeltstudier som har en holistisk tilnærming. Noe jeg også oppdaget, underveis har det vært naturlig å la dataene og dets funn styre retningen videre i oppgaven. Dataene som oppsto i denne prosessen har således gitt føringer for oppgavens besvarelser (Johannessen et.al., 2018).

Braun & Clarke (2006, s. 87) sin guide om å strukturere dataene gjennom seks faser ble benyttet for å hente frem tema. Den første fasen handler om å bli kjent med dataene som i denne forskningens tilfelle var dette å lese gjennom ulike dokumenter, transkribering og gjennomlesing av intervjuer og observasjoner gjort. I denne prosessen ble det gjort tanker om hvilke meninger og mønstre som kunne brukes i de neste fasene av kodingen. I fase to omgjøres rådataene til koder, i denne fasen kan man si jeg hadde en semantisk tilnærming til dataene da det var dataene som ga meninger og navn til kodingen. Kodingen ble gjort manuelt under en helhetlig tilnærming til dataen, som vil si at jeg leste gjennom alle datakildene og skrev opp ulike koder som oppsto underveis inn i en tabell. Her ble smått og stort skrevet inn i stikkord som ga mening fra dataene, valg om å skrive inn på denne måten handlet om at jeg ikke ønsket at mindre mønster eller meninger skulle forsvinne i denne prosessen (Braun & Clarke, 2006, s. 89). I tredje fase samfattet jeg meningskodene etter temaer i ny kolonne, her kom det også frem tema som ikke passet noe sted i kolonnen og undertemaer som ble med til neste fase. Fase fire handler om at man her tar en gjennomgang av temaene og ser etter gjentakende mønstre. Her var det noe som utgikk og noen temaer ble sammenfattet til egne

tema igjen da de utfylte hverandre, og noen tema fikk undertema. Fasen har to nivåer hvorpå jeg i første nivå tok en gjennomgang av dataene samlet inn for å se etter samsvarende, repetitive mønstre. I nivå to var det også gjennomgang av data, men nå så jeg etter nøyaktige beskrivelser som kunne underbygge tema fremfor å kun søke etter meninger som underbygde tema. I denne fasen fikk tidligere vurdert viktige tema som ikke hadde en konkret tilhørighet en plass. Dette fordi temaene på nytt ble sammenfattet og tematisert med nye beskrivelser. Fase fem i denne prosessen innebærer å definere og navngi de ulike temaene for så å kunne kortfattetlig beskrive dem. De bør i sin definering vise hva de inneholder for videre beskrivelse og analyse, se eventuelt vedlegg 1 for skjema brukt i prosessen (Braun & Clarke, 2006, s. 92). Til slutt ble det fire tema som omfavnet dataene gjennom fasene nevnt nedenfor;

1. Kjente perspektiv, likevel ny kultur
 - Makt og styring i samskaping
2. Forberedelser og planlegging
3. Autensitet og likeverdighet
4. Å kjenne seg igjen

Den sjette og siste fasen av tematisk dataanalyse handler om rapporteringen av analysen og hvordan dette burde gjøres. Braun & Clarke (2006, s.93) kan beskrives å ha noen kriterier for hva rapporteringen bør inneholde og rammes inn ved at resultatene har uttrekk fra dataene. Den viser til en tydelig, samsvarende, logisk, non- repetitiv og interessant fortelling av dataene innenfor temaene. Analysen må tilføre tilstrekkelig bevis på temaene sine gjennom dataen for å vise dets samsvarighet til tema (Braun & Clarke, 2006). Funnene og analysen vil beskrives og rapporteres om i kapittel fire i denne oppgaven.

3.7 Datakvalitet

Grundige vurderinger og refleksjoner ble gjort gjennom hele forskningsprosessen for å tilrettelegge og sikre kvalitet på forskningen. Jeg har tatt vurderinger og valg i henhold til Kvaale & Brinkmann (2021, s. 137) sine syv stadier rundt intervjuundersøkelser som nevnt tidligere. Valget om å ta vurderinger for hvert stadium i forskningen er bevisst valg for å kunne vise til gjennomtenkte avgjørelser.

3.7.1 Validitet

Validitet handler om hvorvidt forskningen og dens funn er i tråd med problemstilling og forskningsspørsmål, altså om det fremvises en representativ virkelighet i henhold til forskningen og metoden er tilpasset det den skal undersøke (Kvaale & Brinkmann, 2021, s. 276). Validitet kan forklares som om forskningen er troverdig og jeg gjorde flere tiltak og vurderinger underveis for å sikre validiteten. Dette for eksempel under intervjuer ved at jeg stilte lignende spørsmål, men i ulike former for å se om svarene samsvarte med tidligere. Om det oppsto diskrepanser eller utydigheter ble dette fulgt ved å be om utdypninger. Videre ved at oppsummeringer ble gjort underveis slik at informantene kunne avkrefte eller bekrefte tidligere uttalelser (Kvaale & Brinkmann, 2021, s. 279).

Under intervjuer var jeg bevisst hvordan informantene, særlig de unge, kunne oppleve en skjevhet av makt mellom oss, hvor dette igjen kunne påvirke svarene (Bourdieu, 1999). Jeg var bevisst dette gjennom intervjuprosessen fra planlegging til avslutning. Bevisste handlinger var for eksempel ved å sende informasjon med samtykkeskjema i forkant, valg om semistrukturerte intervju og medvirkning til hvordan intervju skulle foregå. Videre ble det også bedt om ærlige svar og uttrykt mulighet til å trekke seg eller velge å ikke svare på noe. Dette for at informantene ikke skulle føle seg påtvunget til noe og som forhåpentligvis førte til en genuinitet i svarene. Det var også viktig for meg å møte informantene som enkeltindividene de er, med egne opplevelser og fortellinger som skulle utforskes, fremfor at jeg skulle få svar på mine spørsmål (Bourdieu, 1999). Ved å sende de transkriberte intervjuene tilbake til informantene kan man styrke validiteten da informantene fikk mulighet til å se gjennom utsagn, altså bekrefte resultatene (Johannessen, et.al., 2020, s. 251). Det kom en tilbakemelding på en setning som ble rettet opp i, ellers var det noen spørsmål som omhandlet anonymitet. Det kan derfor antas at resultatene er bekreftet av informantene.

3.7.2 Reabilitet

I forskning handler begrepet reabilitet om forskningen kan anses som troverdig og pålitelig hvor man stiller spørsmål rundt dataene som dets nøyaktighet, hvordan de brukes, er samlet inn og bearbeidet (Johannessen et.al., 2020, s. 27). Reabiliteten har kontinuerlig under hele

prosessen vært vurdert og reflektert i henhold til dets definisjon og spørsmål som stilles. Som for eksempel under transkribering av intervjuer valgte jeg å skrive ordrett det som ble sagt, ved usikkerhet på ord ble de ikke tatt med eller merket uklart. Tydelig non-verbalt kroppsspråk som smil eller latter ble også merket for å sette kontekst. Dette for å sikre så godt som mulig at dataene holder sin troverdighet videre i forskningen (Kvaale & Brinkmann, 2021, s. 211).

Reabilitet handler videre om hvorvidt forskningen kan reproduseres likt av andre forskere, (Kvaale & Brinkmann, 2021). Johannessen et.al. (2020, s. 250) knytter også reabilitet opp mot troverdighet, men påpeker at kvalitativ forskning preges subjektivt fra både informanter og forsker selv. På tross av at jeg har forsøkt å være objektiv, er man preget av egne erfaringer. Jeg har valgt å se på dataene fra «balkongen» til Heifetz, et.al. (2019) for å ha ett åpent blikk på dataene og la de vise veien. Ved å kunne benytte erfaring fra feltet i form av for eksempel relasjonskompetanse, kommunikasjonsteknikker og samhandlingskompetanse underveis sees på som en styrke fremfor en svakhet i for denne forskningsoppgavens reabilitet. Dette for at eksempel på valg gjort rundt informantenes mulighet til medvirkning og muligheter for å analysere samspeillet i møtene med ungdomspanelet.

Det vurderes informantene har erfaring i å snakke om prosjektet, god innsikt i sin deltakelse og motivasjon på bakgrunn av deres deltakelse over tid. Ifølge Kvaale & Brinkmann (2021, s. 276) kan det å la intervjuer følge sin egen stil og personlighet sørge for at reabilitet og kreativ tenkning ivaretas i forskningen, semistrukturerte intervjuer ble også valgt på bakgrunn av dette. Både for å tilrettelegge saturasjon, men også for å kunne følge informantenes utsagn og undersøke eventuelle interessante tema underveis. Som viste seg hensiktsmessig da mennesker er ulike, og på tross av at vi snakket det samme språket- gjorde vi ikke det. En intersubjektiv forståelse handler om at to eller flere personer er enige om det som ligger til grunn, med dette menes at vi hadde samme forståelse om ett spørsmål eller svar (Kvaale & Brinkmann, 2021). Det ble derfor brukt ulik tid i intervjuene for å kunne stille åpne spørsmål og samtidig få svar hva gjaldt tematikk hvor det forelå en så intersubjektiv forståelse som mulig til grunn.

3.7.3 Overførbarhet

Overførbarhet kan sees på som ekstern validitet i form av om funn gjort kan overføres eller sammenlignes med lignende fenomener i andre situasjoner (Johannessen, et.al., 2020, s. 251). Det vurderes at denne oppgavens tematikk og funn kan videreformidle viktig informasjon og gi bistand for offentlig sektors benyttelse av samskaping med unge og tjenesteutforming videre, både innenfor offentlige helsetjenester, men også andre sektorer og i det private. Særlig siden det norske velferdssystemet fokuserer på forebyggende arbeid og søker mer etter nye innovative løsninger for å møte samfunnets fremtidige utfordringer enn tidligere (Meld. St. 30 (2019-2020)).

Forebyggende arbeid innenfor offentlig sektor med fokus på barn og unges psykiske helse fremkommer i flere dokumenter fra regjering og storting, som i for eksempel Opptrappingsplanen for barn og unge (2019- 2024) og Stortingsmelding 07 (2019- 2020), hvor det gjennomgående nevnes viktigheten og verdien av brukeres stemme. Prosjektet har hatt fokus på samskaping mellom ulike tjenesteytere i etater og brukerinnovasjon ved å ha med ungdomspaneletts stemme, samt unge med brukererfaring som har deltatt i ulike arbeidsgrupper ved siden av for å utforme tjenesten. Funnene denne oppgaven belyser kan på denne måten benyttes videre innenfor innovasjon i både offentlig og privat sektor når det gjelder samskaping, tjenesteinnovasjon, design- og tjenesteutvikling med ungdom. Funnene kan vise hvilke retninger ulike sektorer bør prioritere eller tilrettelegge for samskapende innovasjonsprosesser, og hvilke faktorer som bør ligge til grunn for å opprettholde motivasjon og deltakelse hos brukere. Verdien i brukerorientert samskapende tjenesteinnovasjon, og hvilke resultater det kan gi for særlig offentlig sektor vurderes som hensiktsmessig med tanke på å kunne møte framtidens utfordringer og behov i særlig velferdsstaten anses som relevant (Meld. St. 7 & 30 ((2019-2020) og Jones, et.al., 2024).

3.7.4 Etikk

Jeg søkte godkjenning fra SIKT og fulgte tilbakemeldinger om endringer, råd og retningslinjer gitt i henhold til denne forskningen. Det var viktig for meg som forsker å være bevisst og nøye med å følge juridiske og etiske retningslinjer under håndteringen av data.

Etikk og forskningsetikk omfavner hva vi kan og ikke kan gjøre mot hverandre (Johannessen, et.al., 2020, s. 45). For å ivareta etiske retningslinjer og prinsipper i henhold til informanter, datainnsamling og datahåndtering fulgte jeg de forskrifter, lover og retningslinjer som gjelder i henhold til informantenes rett til selvbestemmelse og autonomi, forskers plikt til å respektere informantens privatliv og forskers ansvar for å unngå skade (Nerdrum, 1998 i Johannessen, et.al. 2020, s. 45). For å ivareta disse etiske retningslinjene var jeg observant og gjorde meg vurderinger i tråd med Kvale & Brinkmann (2021, s. 97) sine etiske problemstillinger ved de syv stadier av forskningen; tematisering, planlegging, intervjusituasjonen, transkribering, analysing, verifisering og rapportering.

Noen av intervjuene ble transkribert fortløpende gjennom SiV eller USN sitt teams, samtidig ble mobil benyttet gjennom diktafon og en eldre versjon av diktafon uten sender og mottaker. Da det viste seg at diktafon via mobil og nettskjema fungerte best mulig med tanke på lyd og transkribering var det det som ble benyttet. Lydfiler og transkribering fra de andre løsningene ble derfor slettet umiddelbart. Løsningen med mobil diktafon og nettskjema var også den sikreste, passord beskyttede løsningen. Lydfilene fra intervjuene lå på nettskjema sin side med sikker innlogging og de transkriberte intervjuene på min passord beskyttede nettsky gjennom USN frem til studien avsluttes. Dette slik at dataen var beskyttet sikrest mulig gjennom nivåer av passord. Valg om å benytte flere av datainnsamlingsmetodene kom etter at ett intervju ble mistet. Det har vært viktig for meg å bevare taushetsplikt både i forhold til personvern, men også møte informanter og oppbevare personopplysninger i henhold til yrkesetiske retningslinjer som helsepersonell skal forholde seg til (FO, 2023- 2027).

4 Resultater

Kapittelet vil presenteres funn av temaene som kom frem gjennom den tematiske analysen beskrevet i kapittel 3.6. I henhold til avhandlingens problemstilling, forskningsspørsmål og teoretiske rammeverk er det valgt ut tre temaer som vil belyses videre i denne oppgaven. Jeg vil her beskrive og analysere temaene ytterligere i henhold til tidligere nevnte blick gjennom vurderingene til Braun & Clarke om fase seks (2006). Resultatene vil utdypes og forklares, hvor eksplisitt data fra både intervjuer, observasjoner og dokumenter benyttes for å synliggjøre og underbygge temaet. Utsagn er sitert ordrett med unntak av når prosjektets navn er uttalt, det vil kun omtales som prosjektet med tanke på å bevare dets anonymitet.

I henhold til avhandlingens problemstilling og forskningsspørsmål vil funnene presenteres. Første tema kjente perspektiv, likevel ny kultur belyser FS1: «*Hvordan forgår samskapende tjenesteinnovasjon innen helsefremmende tjenester?*» her vil samskapingen som foregår i prosjektet belyses og forklares i henhold til funnene. Ulike dimensjoner og perspektiver av makt og styring i samskaping er ett undertema som svarer opp FS1, men det kan sees å bygge bro over til FS2; «*Hvilke faktorer bør være til stede for opplevd følelse av inkluderingen med brukerne i innovasjonen?*». Her vil temaene autensitet og likeverdighet, og det å kjenne seg igjen forklares. Funnene er på mange måter forenlige med hverandre i form av at de underbygger, flyter inn i og støtter hverandre ut ifra hvilke briller man ser gjennom. De vil vise en kompleksitet og ulike dynamikker som spilles ut i samskaping, noe som kan sees å være naturlig i sosiale samspill mellom ulike aktører og interessenter (Farr, 2018).

4.1. Kjente perspektiv, likevel ny kultur

Samarbeid og samskaping er en del av drivkreftene for NPG som kom som ett nytt paradigme fra NPM- modellen på midten av 90- tallet (Rønning, 2021). NPG åpner for å trekke inn eksterne aktører på tvers av organisasjoner og det nevnes her i vertikale linjer. Prosjektet innehar tjenester fra helse og kommune i både vertikale og horisontale linjer av tjenesteytere som har endt samlokalisert i deres tjenestetilbud. Som nevnt tidligere er prosjektet skapt for å forebygge gjennom tjenestene de tilbyr, hvor en effekt av dette for offentlig sektor og samfunn er bedre livskvalitet for brukerne, mer effektivitet i tjenester gjennom samhandlinger

og lavere økonomiske kostnader for samfunnet. For aktørene i samskapingsprosjekter kan det være utfordrende og skulle fordele og balansere ansvar (Rønning, 2021, s. 65) noe som også synliggjøres gjennom dataene.

*«... bygge en ny samarbeidsarena som er så sammensatt som *prosjektet*, byr på utfordringer, men også på mange muligheter.» (...) «... kreves generelt samarbeid og kommunikasjon, men det må også «bygges broer». Det er mange aktører involvert i prosjektet og det er alltid en risiko for brudd i overgangene mellom tjenestenivåer og avdelinger.» -*

Løsningsrapport, (s. 36-41)

Som vi ser av løsningsrapporten kan denne oppbyggingen av en ny samarbeidsarena sees i lys av ett skifte fra tradisjonelle organiseringer som TB og NPM modellene hvor denne samskapingen forflytter seg over i NPG modellen som vektlegger nettverkssamarbeid (Rønning, 2021). Samskapingen, dens omfang og sluttprodukt avhenger også i stor grad hvilke organisasjonskultur som styrer i de høyere nivåer av organisasjoner og også på politisk nivå (Mulvale, et.al., 2016). Utgangspunktet for samskaping er at utvalgte deltakende aktører har klare mål for samarbeidet (Torfing et.al., 2014, Torfing, 2016 i Rønning, 2021, s.63). Viktigheten av tydelige rolleavklaringer i prosjektet er gjennomgående og tydeliggjøres stadig i dokumentene, særlig i utsagnet fra løsningsrapporten (2022, s. 21); *«Det er viktig at tjenesteyterne har en felles forståelse for hvordan det tverrsektorielle ansvaret for psykisk helsearbeid griper inn i hverandre.»*. Det kan være betydelig samskaping i ungdomspanel, men om det går videre fra ungdomspanel avhenger i stor grad av de andre inkluderte organisasjonene som skal yte tjenester i prosjektet og hvordan deres kultur for samskaping og tjenesteyting er. Ovennevnte kan sees i lys av både det instrumentelle og kulturelle perspektivet for organisering i organisasjoner ved at tjenesteutviklingen bryter med tidligere hierarkiske formålsrasjonelle organiseringer, normer og tradisjoner som blir utfordret i skapelsen av denne nye tjenesten (Christensen et.al., 2021). Dette understøttes videre av utsagnet fra nøkkelinformant;

«Det er jo litt av samskapingens natur også. Dette er ikke gjort før. Vi må merke litt. Vi kan naturlig nok ikke vite alt på forhånd.» (...) «Det er selvfølgelig mye kulturbarrierer også, men der tror jeg samskapingen vil være mye av nøkkelen til en felles forståelse. Så man kan bryte

ned en del kultur, «kulturelle sannheter» i anførselstegn, «kulturbaserte sannheter». Det tror jeg at det er det forståelsen kommer gjennom den dialogen da. Så jeg tror dette er riktig, men man skal være klar over at det er ekstremt ressurskrevende.» - Nøkkelinformant

Dette belyser utfoldelsen fra de tradisjonelle organiseringene og perspektivene gjennom prosjektets tilnærming til tverrsektoriell samskaping med fokus på ungdommer sine brukererfaringer og kan sees i lys av myteperspektivet (Christensen, et.al., 2021). Hvor prosjektet bryter løs fra tidligere instrumentelle og kulturelle perspektiv som former, preger og styrer organisasjoner som for eksempel kulturbarrierer. Prosjektet skaper en ny sosial norm eller kultur gjennom inkludering av ungdom i prosesser av samskapingen rundt ett tverrsektorielt tjenestetilbud (Christensen, et.al., 2021). Videre foregår samskapingen både vertikalt og horisontalt på ulike organisatoriske nivå som helse og kommune.

Ungdomspanelet har fått mandat fra dokumenter gjennom deres sentrale plass som reelle aktører og inkludering i delprosesser (SiV, 2023). Prosjektet har fokusert på ivaretagelse av interessentmedvirkning, brukerinvolvering og samskaping. Vektleggingen av at tjenesten er noe som skal skapes i fellesskap med alle som berøres er fremtredende (SiV, 2022).

Samskaping som innovasjon sees på som ett nytt paradigme, og det kan derfor fremstilles som noe ukritisk positivt (Rønning, 2021, s. 65). Myteperspektivet kan sees å ha forhøyet samskaping som noe ukritisk positivt hvor kompleksiteten ikke fanges opp (Christensen, et.al., 2021). Kompleksiteten kan for eksempel være både krav om ressurser og kulturbarrierer i organisasjoner som deltar i samskapingen. Det er mange interessenter og involverte aktører i prosjektet og det viser seg at det har med seg en del kompleksitet i form av å opprette og opprettholde samskapingen i prosessen og under utviklingen av tjenesten (Agger & Tortzen, 2023). Dette vises i utsagnene fra nøkkelinformant;

«Det er helt nødvendig innledningsvis å bruke veldig mye tid på interessent analyse og intressent arbeid, før man begynner selve arbeidet. For det å skape et godt fundament i det nettverket, i det landskapet, altså.. Det, det er helt essensielt å få til en forankring der.» (...)

«Det er komplekst fordi at det selve nettverket, alle aktørene som er innenfor dette intressentnettverket, det er utrolig stort og omfattende. Og når man tenker nettverk eller systembasert da, så er det å skulle holde disse relasjonene både intakt og fremoverlent, og vi skal søke de samme løsningene og sånn, det er utfordrende. Og systemet er komplekst. Men

det å gjøre det er nødvendigvis (uklart) ikke så komplekst. Men utfordrende. Men systemet er komplekst. Og så er det jo ufattelig mange andre ting som gjør det komplekst da. Det er jo alle disse ulike systemene, som, og ulike lovverk, ulike finansieringsordninger, alle disse tingene gjør at det er komplekst. Og det å skulle bygge en ny organisasjon inni dette, hvor det er så mange (uklart) det er veldig mye systembarrierer, det gjør jo også at man får en kompleks organisering.» - Nøkkelinformant

Dette viser en kompleksitet i å bygge en ny tjeneste med så mange involverte fra ulike nivåer av organisasjoner i offentlig sektor hvor deres kulturer for samskaping sannsynligvis er ulike (Mulvale, et.al., 2016). De ulike perspektivene som det instrumentelle, kulturelle og myte, preger organisasjoner og sådan fører med seg en kompleksitet for samskapingen gjennom hvordan kulturer for samskaping eksisterer (Christensen, et.al., 2021). Videre kan denne kompleksiteten forklares og belyses ut ifra modeller for organisasjoner som TB, NPM og NPG hvor sistnevnte krever at de tidligere styringsmodellene utvikler og utfolder seg (Rønning, 2021). Prosjektet samlokaliserte offentlige sektorer tverretattlig med sitt tjenestetilbud og dette har ført til ett skifte fra tradisjonelle organiseringer. Dermed kan også narrativ, kulturer og perspektiver fra hvordan tjenester i prosjektet ytes bli utfordret gjennom tidligere organiseringer. Altså tradisjonelle organisasjonsmodeller og organiseringer blir utfordret gjennom NPM og myteperspektivet i utformingen av ny organisering og sosiale normer (Rønning, 2021 og Christensen, et.al., 2021).

Samskaping og samarbeid i offentlig sektor sees på som nødvendig for å kunne yte forebyggende, integrerte helsetjenester for samfunnet (Hansen, et.al., 2020 og St. meld. 30, (2019- 2020)). Prosjektet baserer seg på dette gjennom ulike føringer og støtte både lokalt, nasjonalt og internasjonalt som kan sees i lys av Fafo rapporten (Hansen, et.al., 2020). Fokuset på brukerorientert samskaping vises tydelig i dokumenter noe nøkkelinformant underbygger ved å si for eksempel; *«de møtene med ungdomspanelet er like viktige som de andre møtene vi har i prosjektet.»*. Det at brukerne har fått en så stor rolle i prosjektet sees på som en nødvendighet for å treffe prosjektets mål og treffsikre, helhetlige løsninger (SiV, 2023). Men som Mulvale et.al. (2016) påpeker er det sentralt for at samskapingen skal lykkes, at alle aktører- også brukere er likeverdige i samskapingen. Ved at brukerne får en så stor stemme og deltakelse kan sees på som uvanlig i forhold til tidligere organiseringer og

tenkninger innenfor velferdstjenester i offentlig sektor historisk sett (Hansen, et.al., 2020). Denne likeverdigheten og plassen brukerorienteringen prosjektet har, utfordrer naturlig nok både det instrumentelle og kulturelle perspektivet som nevnt tidligere (Christensen, et.al., 2021) og tidligere modeller og tradisjoner for organisasjoner (Rønning, 2021). Som Mulvale, et.al. (2016) sier, samskapingen avhenger i stor grad av organisasjonskulturer, særlig hvordan andre nivå organisatorisk og politisk av inkluderte aktører har kultur for samskaping.

Bruddene fra perspektiv og «gamle» organisasjonsmodeller fremvises også i prosjektet;

«Vi har jo fått noen innspill også fra andre fagfolk som sier at vi hører så mye om ungdommene, hva de vil. Men hva med hva vi vil, sier fagfolk, ikke sant? Og det er kan er jo en utfordring.» (...) «Men det er jo litt med, vi strever jo fremdeles med denne ubalansen mellom paternalistene og ikke sant, samvirket da. Og vi er jo vant til at vi vet best. Men det er ikke sikkert vi vet best alltid, om alt. Jeg tror mange av oss har begrenset kunnskap om hva ungdom, hva det vil si å være unge i dag. Og det har vi drillet mye på.» - Nøkkelinformant

Ett utdrag av beskrivelse av ungdom sitt møte med aktører eller interessenter utenfor ungdomspanelet som kan belyse at organisasjoner og aktører på høyere eller andre nivå enn ungdomspanelet har en annen kultur for samskaping med brukere;

«Fy faen! Så jævlig sta og frekke og bare ... uskikkelig vokse mennesker det er ... Det var helt, og sånn visking og tisking, ytterst i bordet, lengst unna han som holder foredraget, og det er liksom greit ... Det er helt ... det er helt sinnsykt ... alle andre enn de faste hos oss egentlig ...

Bare den følelsen å få den gjengen med forskere og, unnskyld at jeg bruker ordet, men bedrevitere kanskje? Som er veldig opptatt av dokumentene i forskningen, ikke selve hva som skjer med oss mennesker i den» (...) «Men så er det mye positivt og det utveier gjerne, det negative» - Informant Z

Det fremvist flere funn og forklaringer på nye former for kulturer og tradisjoner som skapes i prosjektet gjennom samskaping, noe av kompleksiteten viser å være preget av ulike perspektiver hos deltakende organisasjoner. Tjenesten og tjenestetilbudet prosjektet tilbyr med samlokalisering av ulike sektorer og nivåer er som tidligere nevnt sannsynligvis noe helt unikt. Vi har en stor velferdsstat som tjener innbyggerne i samfunnet på alle nivåer,

organiseringen av velferdsstaten har i stor grad vist seg å være stabil med lite radikale innovasjoner innenfor tjenestene som tilbys (Rønning, 2021). Det er ulike lovverk og finansieringsordninger som ligger til grunn for hver tjeneste og sektor, som på mange måter sikrer brukerne av tjenester og forvaltningsnivåene i form av hvilke tilbud som skal ytes (Rønning, 2021). I prosjektet møtes disse to sektorene og derav lovverkene mellom kommunehelsetjenester og spesialisthelsetjenester som kan gi utfordringer i forhold til dokumentasjon og kommunikasjonsflyten. Prosjektet har samlet sektorer og tjenester hvor det er bevisst og strekker seg mot samarbeid fremfor hierarkisk inndeling (SiV, 2023). Dette bruddet med tradisjonelle organiseringer kan sees å være ett paradigmeskifte innenfor organisering og tidligere samarbeid i offentlig sektor (Christensen, et.al., 2021). Funnene av det kjente men likevel nye kulturer er foregått på nivåer i stor grad utenfor ungdomspanelmøter, altså i andre nivå som vist i utsagn fra informant Z tidligere. Det kan derfor antas at ledere av ungdomspanel har møtt en del andre kulturer og tradisjoner når det gjelder samskaping og brukerinvolvering. Ungdomspanel er nok skjermet fra dette i stor grad, men som vist likevel også har merket det. Som nevnt tidligere avhenger samskaping av hvordan andre organisasjoner og nivåer møter- og har kultur for samskaping (Mulvale, et.al., 2016). På bakgrunn av ovennevnte eksempler og forklaringer kan det antas nivåer utenfor ungdomspanel har andre kulturer for samskaping som kan ha preget prosjektet. Dette gjennom deres tradisjonelle, kulturelle og institusjonelle logikker og organiseringer hvor det ikke er innarbeidede kulturer for samskaping (Christensen, et.al., 2021). Derfor antas det at i nivå ungdomspanel har det foreligget fundamentale forhold som bidratt til samskapingen, men at det har merkes noen utfordringer utenfor nivået av ungdomspanel.

4.1.1 Makt og styring i samskaping

Prosjektet er forankret i utviklingsplanen fra Sykehuset i Vestfold 2018- 20235 som ett svar på resultatene fra forprosjektet «*barn og unge i risikosonen for å utvikle psykiske problemer. Svaret var da å utvikle en utvidet *prosjektmodell* som inkluderte spesialisthelsetjenesten*» (SiV, 2021, s. 3). Prosjektet har på denne måten fått ett mandat og en bestilling fra offentlig sektor som skal iverksettes. På denne måten kan man si at offentlig sektor, Sykehuset i Vestfold har styrt samskapingen i form av en bestilling på ett endelig resultat og innhold. Dette da styrt samskaping som typologi innebærer at den offentlige aktøren i stor grad bestemmer og styrer gjennom avgjørelser, beslutninger og definisjoner hva samskapelsen skal

omhandle hvor resultatet er forutsigbart (Ulrich, 2016, s.6). Styrte samskaping vises både som ovennevnte bestilling fra sykehuset, men det kan tenkes at det i en viss grad utføres innad i ungdomspanel;

*«Leder bruker mer tid på grønn- det virker som leder vil ha grønt siden dette vektlegges mer av tiden enn andre farger. Ord ifm. "Grønn som også forskning viser er at det kan gi følelser som «tillit og trygghet» for de som er i rommet. Slides med andre farger og følelser får mindre oppmerksomhet av tid.» (...) «Leder har med seg arealplantegning av lokalet og romplasseringer, det er ett rom som for meg fremsto som noe de har diskutert tidligere hva gjelder plassering. Leder legger frem arket av lokalet og forslaget til ungdommene. Sier noe om at de kan velge etter leder har sagt hva h*n synes er best. løsningen som avbildet på plantegningen er best. Ungdommene sier seg enig.» - Observasjonsnotat, 25.10.23 og*

31.01.24

Dimensjoner av makt eller realistisk sosial teori utøves i samskaping gjennom for eksempel innflytelse på andre aktører i egnethet av sin rolle eller relasjon for å vinne frem egne eller andres interesser (Farr, 2018). Observasjoner kan sees og forklares innenfor flere av disse dimensjonene og realistisk sosial teori. Det kan tenkes at leder i dette tilfellet har hatt en egen og/ eller byråkratisk interesse for interiør og utforming av lokalet. Ved å benytte språk og relasjon som en slags skjult manipulasjon i språk for å fremme sine ønsker implisitt til ungdomspanelet, kan det antas at man styrer samskapingen i ønsket retning gjennom ulike dimensjoner av makt mot forutsigbart resultat (Farr, 2018 og Ulrich, 2016). Ungdom uttalte for øvrig at det opplevdes en medvirkning til utforming av lokalet. Observasjonen kan preges av egen tolkning eller en skjult og ikke nødvendigvis bevisst eller eksplisitt maktutøvelse fra leder som ungdom ikke merker seg. Videre innad i samskapingen av tjenstedesignet og innholdet fremkommer det også at ungdomspanel har vært med på konkrete styringer i ulike forhold ved tjenesten som for eksempel under, dette vil bli nevnt som ett eget tema senere. Det kan se ut som at både ledere og ungdom påvirker innholdet i tjenesten i stor grad. Samskapingen kan sees å styres implisitt som nevnt over, men også eksplisitt som vi ser her i eksempel fra ung voksen;

«... Jeg som sjef sier at vi donerer to folk. Dere kan plukke de ut, sånn og sånn vil jeg at prosessen skal skje. Intervjuprosessen er det vi som skriver, på en måte skjekkliste, kulepunktene for hva som må til for at du skal bli ansatt. Det er det vi som titter på.... Ja, ungdomspanelet har gått gjennom hva vi forventer, egentlig.» Informant Y

Ungdoms medvirkning vises å stå sterkt og det kan sees som at de styrer samskapingen med og gjennom forslag til «sluttprodukter» tjenesten skal levere. Ulike dimensjoner av makt kan forklares og belyses ut ifra hvilket perspektiv man tar (Farr, 2018). Funnet over kan forklares gjennom det fjerde maktperspektivet med sin tilnærming til Foucault, ved at makten er sosialt organisert gjennom ungdomspanelets konkrete påvirkninger og medvirkning i beslutningsprosesser, men det kan også sees gjennom den første dimensjonen av deres legitime makt (Luke, 2005 i Farr, 2018). Realistisk sosial teori kan her forklares som at ungdomspanel fikk rolle og makt til å påvirke ansettelsen i form av å medvirke for hvilke personlige preferanser som bør ansettes (Farr, 2018). Løsningsrapporten underbygger antakelsen da det ramses opp flere konkrete utsagn fra ungdommene om hva de ønsket seg, innspillene senere er observert med i tjenesten (SiV, 2022).

Det kan tenkes at deltakerne i ungdomspanelet, ungdom og ledere, har styrt samskapingens retning for hvordan innholdet av tjenesten skal se ut ved å påvirke sluttresultat (Ulrich, 2016). Dette ved for eksempel gjennom avgjørelser rundt konkret ansettelse, åpningstider, utseende på lokalet i utforming og innhold, alder på målgruppe etc. (SiV, 2022). Påvirkningen kan også sees på som en ansvarliggjørende samskapelse da det omfavnes av aktørenes frihet og myndighet til å utfolde seg til å skape tilbudet, altså innholdet i prosjektet (Ulrich, 2016). Det kan sees som prosjektet har tilrettelagt for samskapingen gjennom realistisk sosial teori (Farr, 2018). Sosial teori stiller spørsmål til konseptene av hvordan aktørene er formet av sine strukturelle og kulturelle kontekster, hvor handlingene deres nødvendigvis ikke er forutsette (Archer, 1995, i Farr, 2018, s. 628). Resultatene av samskapingen rundt tjenestens innhold er med dette ikke helt forutsette, og kan derfor også sees på som likeverdig samskapelse (Ulrich, 2016). Dette vises gjennom dokumentene som for eksempel her;

«Ungdomspanelet skal gi råd og tilføre bruker- og ungdomskunnskap, og på den måten bidra til god kvalitet og treffsikre tjenester.» - Løsningsrapport, s. 37

Ledelse har satt søkelys på likeverdig samskaping i tjenesteutviklingen, resultatet av likeverdig samskaping er uforutsett (Ulrich, 2016). Dette er synliggjort ved å vise ungdomspanelet medvirkninger over, hvor leder har tilrettelagt for dette ved å ha bevisste forhold;

«Vi har prøvd å overlate ansvaret til dem og ha en mer i vertskapsrolle selv, men samtidig være ... men samtidig ha en autoritet da, at vi jobber med noe seriøst, og vi skal ha noe ut av det.» (...) «... Også må man, når du skal drive samskapende prosesser, som det inngår så mange mennesker inne i. Men uansett er samskaping, det krever jo at jeg som prosjektleder også er tilbakeholden. Det er ikke meg som skal skape innholdet.» (...) «Så jeg har jo måttet jobbe mye med meg selv også, for bare å ha denne fasilitatorrollen. Og ikke den som former eller beslutter.» - Nøkkelinformant

Likeverdig samskapelse vises å være benyttet i særlig grad som strategi i utviklingen av tjenestetilbudet. Dette gjennom hvordan prosjektleder har fokusert på innramming og gi ungdomspanelet oppgaver eller problemer som skal løses. Aktørene i ungdomspanelet har fått påvirke tjenestetilbudene i hvordan de skal utføres og være (Ulrich, 2016). Det kan sees på som at ungdomspanel har fått en likeverdighet med tilhørende myndighet for rollen de innehar som kan baseres på ett likeverdig maktforhold (Farr, 2018). En opplevelse av likeverd og likevekt i myndighet mellom tjenesteytere og tjenestebrukere står sentralt i samskaping som en betingelse for at det skal fungere (Mulvale, et.al., 2016). På bakgrunn av ovennevnte antas det at samvirke i ungdomspanel har skiftet mellom ulike typologier og dimensjoner av styring og makt, men at det helhetlig kan karakteriseres som likeverdig. Noe som bekreftes av samtlige ungdomsinformanter, og synliggjøres her;

«Men jeg føler at samarbeidet der har funket veldig bra, og det ble alle har liksom kunnet tatt med ... Inn ting de kan om fra før da og så sa nei sånn jeg har sett det, så har det funket veldig bra, og det har hjulpet veldig det å ha de voksne der, som på en måte vi har ledet det, men de har stilt oss de få spørsmålene og de har, liksom virkelig hatt... Troen. Det er det jeg synes har vært så fint med det at jeg har liksom aldri merket at noen har så mye troen på det før, og det har vært veldig fint og være med på.» - Informant X

Utsagnet over sier noe om en helhetlig oppfattelse av deltakelsen i ungdomspanel, og kan tolkes som de har blitt ledet noe i tjenesteutviklingen, men hatt store påvirkningsmuligheter for innholdet hvor lederne har hatt troen på at de klarer det. Det kan derfor sees på som at samskapingen har spunnet litt på tvers av typologiene til Ulrich (2016), men at det helhetlig sett kan beskrives å holde seg til aksens likeverdige samskapelse i stor grad. Hvor det naturlig nok er ulike dimensjoner av makt og styring som oppstår og kommer frem underveis (Farr, 2018). Med naturlig nok menes det at vi alle er preget av sosial teori, perspektiver og dimensjoner på makt og styring er unnværlige i form av deres naturlige eksistens. Samskaping krever dog en refleksjon og bevissthet rundt hvordan disse dynamikkene utspiller seg i praksis. Tilsynelatende ser det ut til at prosjektet har balansert og i stor grad har holdt seg til en likeverdighet i samskapingen og sannsynligvis hatt en bevissthet rundt dette (Ulrich, 2016 og Farr, 2018).

4. 2 Autensitet og likeverdighet

Ett gjennomgående tema som dukket opp under intervjuer og underbygges i dokumentene er hvordan ungdomspanelet omtaler hverandre og blir omtalt. Sørensen & Torfing (2011, i Rønning, 2021, s. 65) viser til at det bør foreligge tre betingelser til for at samarbeidsdrevet innovasjon skal realiseres, det er samarbeid, transformativ læring og eierskap. Videre beskriver litteratur at ett likeverdige partnerskap mellom aktørene i samskaping bør ligge til grunn for at brukergruppene skal oppleve tilhørighet og motivasjon for deltakelse (Mulvale, et.al., 2018). Funnene viste særlige gjentakelser hvor ungdommene opplevde ekte engasjement, deres meninger var betydningsfulle og lærerike for offentlig sektor fra lederne sin side. Noe som kan sees å være at de opplever seg som likeverdige og kunnskapsrike deltakere i samskapingen og tjenesteinnovasjonen. Mulvale et.al. (2016) sier noe om at ledere som tilrettelegger, støtter og veileder aktørene tilrettelegger for vellykket deltakelse og samskaping. Dette er subjektive opplevelser, men underbygges av samtlige informanter;

«Det har virkelig vært som om de bryr seg at det. Det er jo. Ofte folk kan si at man må bry seg om de unge og sånn, men på dette stedet har jeg virkelig følt at de voksne har brydd seg om alles meninger, og at alt man sier er verdifullt da og de er så imponert over egentlig alt vi sier

uansett om det er stort eller lite, så er det sånn. De har veldig troen på at vi unge har noe å komme med. Så det er veldig fint.» - Informant Y

*«Men det var så spennende å se at **** var så engasjert da, hun tok imot alt vi sa, og hadde så lyst til å ta det med videre.» - Informant X*

«...Og er bare kjempekonge i det de driver med. Det er sånn passion og energien bare fyller rommet når de kommer inn. Det er virkelig ... det er kanskje det beste med hele greia.» - Informant Y

Utsagnene over viser ett helhetlig bilde, da det var mange utsagn fra ungdommene når det gjelder dette temaet. Det ble også spurt ungdommene om deres motivasjon for deltakelsen bunnert i at de var lønnet arbeid, samtlige ungdommer svarte nei. Ungdommene ville deltatt i prosjektet uavhengig lønnen. Det var en prissatt bonus som hjalp dem i livet og det ble nevnt at lønnen ga opplevelsen av likeverdighet. Det kan selvfølgelig antas at ikke alle deltakerne i ungdomspanelet ville deltatt om det ikke hadde vært for lønnen. Jones, et.al., (2024) viser til at samskaping med ungdom svært sjelden foregår i ett likeverdig forhold med andre aktører, videre at mangelen på likeverdighet hindrer potensial for samskapingen. I ovennevnte kapittel ble likeverdighet gjennom makt og styring i organisasjoner beskrevet, jeg vil derfor ikke ytterligere beskrive dette her annet enn å gå mer i dybden på selve hva deltakere av ungdomspanel opplever generelt. Prosjektet viser tanker, holdninger eller verdier som styrker funn om likeverdig inkludering av ungdomspanel fra nøkkelinformant;

*«Møtene med ungdomspanelet er like viktige som de andre møtene vi har i prosjektet.» (...)
«For meg så har det vært en glede, en utfordring som jeg har hatt behov for. Og som har vært fryktelig lærerikt. Veldig...» (...)
«Men altså, jeg er mektig imponert over det, hvor kreative og kunnskapsrike disse ungdommene er når de får et ansvar.» - Nøkkelinformant*

Dokumentene underbygger gjennomgående holdningene og verdiene vist av nøkkelinformant som vi kan se her;

«...særdeles viktig å sikre at ungdommer medvirker i beslutningsprosesser og at ungdom kan delta som reelle aktører.» - Løsningsrapporten, s. 11

«Ungdommens stemme skal være bærende gjennom hele prosjektet og det er arbeidet tett sammen med ungdom – både via ungdomspanelet, ungdomsrådene og i prosjektgruppa.» - Innsiktsrapporten, s. 3

Funnene over støtter ungdommenes uttalelser om deres opplevelse av engasjement og genuinitet for deres deltakelse i prosjektet. Dette kan sees på som at det er en gjensidig opplevelse av reelt samarbeid hvor deltakerne også har opplevd samarbeid og transformativ læring gjennom samvirke med hverandre i ungdomspanelet (Sørensen & Torfing, 2011 i Rønning, 2021, s. 65). Det tydeliggjøres videre ved at de lærer av hverandre, hvor opplevelsen av ekte engasjement og det å bli sett og hørt som likeverdige aktører er sentralt for motivasjon og deltakelse. Nøkkelinformant nevnte også betydningen av å ha støtte og engasjement fra samarbeidspartner dvs. leder fra kommune. Det antas at lederne i fellesskap har skapt en medvirkningsarena i ungdomspanel som bygger på engasjement for tjenesten og hverandre gjennom kunnskapsdeling. Under observasjon 25.10.23 ble det observert at offentlig sektor stilte med pizza, som var vanlig for hver samling. Lederne tilbudte og sørget for at ungdommene fikk i seg mat og forhørte seg hvordan de hadde det. Det tolkes som at lederne viste og gav genuin omsorg og brydde seg om ungdommene. Funnene kan tyde på at ungdommenes opplevelse av genuint engasjement fra ledelse bunner holdninger, verdier og relasjonelle ferdigheter hos leder ved offentlig sektor. Altså det oppleves en slags genuinitet og autensitet som er til «å føle på» som styrker deltakerne (Agger & Tortzen, 2023). Det er mye forskning og litteratur på ledelse og ulike ledelsesstiler, men for å holde tråden og besvare opp FS2 vil ikke dette utforskes i stor grad da det vurderes omfattende å besvare helhetlig. Det er allikevel viktig å bemerke at det ut ifra funnene kan antas ungdom opplever ledere med verdier og ledelsesstil i tråd med for eksempel transformasjonsledelse, tillit- og/ eller verdibasert eller autentisk ledelse (Gjerde, 2022).

Opplevelsen av det genuine engasjementet kan sees som at offentlig sektor i dette prosjektet har stilt med en «ildsjel» av en leder, som har en genuin interesse for feltet i form av samskaping og tjenesteinnovasjon med og for ungdom som strever på ulike områder i livet.

Altså en leder med kvaliteter som gjenspeiler regjeringens tre prinsipper for å fremme innovasjon nevnt innledningsvis; Det offentlige måtte få handlingsrom og insentiver til å innovere, leder måtte utvikle kultur og kompetanse for innovasjon, der man hadde mot til å tenke nytt og lære av sine feil og suksesser, og offentlige virksomheter måtte søke nye former (Meld. St. 30 (2019- 2020) s. 7). Ved spørsmål om hvordan det har vært i møtene med ungdommene, smiler nøkkelinformant og svarer: «*En berikelse av dimensjoner. Virkelig. En ting jeg er, jeg er jo vant til å samvirke med andre fagfolk, men jeg er ikke vant til å samvirke med ungdom*». Videre omtalte nøkkelinformant ungdommene på flere måter som bygger opp tolkningen av syn på ungdommene; «*De er tøffe, de tør å snakke, og de er taleføre ikke sant*». Ungdommene omtales også som «*elite ungdom*». Dette synliggjør nøkkelinformant sitt syn på ungdommene som sannsynligvis også merkes i møte med ungdommene. Det har som vist over blitt bekreftet av ungdommene, men utsagnet under tydeliggjør ungdoms opplevelse av leder;

*«Hvis det finnes engler på jord, så er **** en av dem. Ikke bare er hun ufattelig snill og hyggelig å ha med å gjøre.» (...) «... du kan, om du kan kjenne det, du kan se det. Du vet at dette er et menneske som faktisk ... Hun bare lytter, hvis det er det som trengs, hun er så full av kunnskap.» - Informant Y*

4.2 Å kjenne seg igjen

Å gjenkjenne seg selv i sine meninger om tjenesten var gjennomgående tema under intervjuene med ungdommene og ble uttalt som en opprettholdende motivasjonsfaktor for deltakelse i ungdomspanel og andre arenaer for prosjektet. Det virket som det å kjenne seg igjen sine utsagn og meninger ga både mestring og tilhørighet til prosjektet. Sørensen & Torfing (2011, i Rønning, 2021, s. 61) beskriver felles eierskap som en viktig betingelse for vellykket samarbeidsdrevet innovasjon. Dette omhandlet mer om roller og ansvarsfordelinger, men det kan også sees i lys av at ungdommene ser resultatene av sitt eget arbeid. Videre ved at ungdommene på denne måten har fått styrket sin rolle som likeverdig aktør, gjennom kunnskap- og læringsdeling fra brukerperspektivet. Tydelighet på at ungdomspanelet skal være likeverdige, deltakende aktører gjennom alle prosesser slik at de kan bidra til å lage treffsikre tjenester vises som ett insentiv for prosjektet (SiV, 2021). Inkludering av

ungdomspanelet i alle delprosesser synliggjøres og kan beskrives som en sentral faktor for at samskapingen skal lykkes (Mulvale, et.al., 2016). Dette er gjennomgående tematikk og nevnes i dokumentene;

«Ungdomspanelet har en sentral plass gjennom hele prosjektperioden og fungerer som en rød tråd i utviklingen av tjenesten. Alle delprosesser starter med ungdomspanelet.» (..) *«Ungdomspanelet tilførte prosjektet nye innsikter, det kom fram mange konkrete og konstruktive innspill. Noe som gir prosjektet et meget godt grunnlag for å jobbe videre med en målrettet kommunikasjonsstrategi.»* - Løsningsrapport, s. 11 & 48

*«For *prosjektet* legges det opp til en prosess som ivaretar interessentmedvirkning, brukerinvolvering og samskaping. Brukere og samarbeidspartnere skal være aktive deltakere i prosessen, slik at sluttverdien er noe som er skapt i fellesskap med de som berøres. Det er gjort et omfattende arbeid for å kartlegge interesser. Denne vil ligge til grunn for hvem som skal involveres når, på hvilken måte og til hvilken aktivitet.»* - Innsiktsrapporten, s. 2

Under intervjuer med ungdommene kom de med konkrete ting de hadde medvirket og hatt streke meninger om som også omtales i Innsiktsrapporten (2022, s. 48). Dette var for eksempel ungdomsvennlige åpningstider, økning av målgruppen fra 16- 25 år til 13- 25 år, forutsigbarhet i form av å ha digitale presentasjoner av ansatte slik at man kunne velge hvilken man ville ha time med og innflytelse på ansettelse av ungdomskoordinator. Tidlig inkludering av brukere og utdragning av deres kompetanse skaper reel deltakelse, som igjen kan bidra til økt offentlig verdi (Rønning, 2021). Ungdomspanelet deltakelse og medvirkning i alle delprosesser underbygges videre gjennom observasjon;

«Under felles samtale i etterkant om hva de ønsker seg, er ungdomspanelet tydelig på at lokalet ikke skal være institusjonspreget, steder å gjemme seg litt vekk på, ikke hvite vegger, gjerne møbler og bilder, kaffe/ kakaomaskin» - Observasjonsnotat, 25.10.23

Det interessant er at dette er del av observasjonsnotatet som også er nevnt over i forhold til dimensjoner av makt og styring i samskaping. Her belyses dataen fra ett annet perspektiv, som kan gi insentiver for at engasjementet til ungdommene handler om *opplevelse* av

inkludering og medvirkning. Videre at ikke detaljene i samskapingen nødvendigvis er så viktig, så lenge helheten av det som skapes er i tråd med hva brukerne har sagt, og de sitter med en opplevelse av likeverdig inkludering, som kan sees i lys av Mulvale et.al. sine funn på samskaping (2016). Eksempel under viser ungdom sin opplevelse av deltakelse og medvirkning av samskapingen og dets endelige resultat;

«Og så har vi fått velge hvor vi fikk liksom se ... Skisse over det arealet som var til disposisjon, og så var det tatt ut på en måte den delen der de de som sitter her hele tiden skal jobbe da, ja, men så fikk vi deretter ha noe å si på. Hvor inngangen skulle være og hvor møte eller samtalerommene skulle bli plassert og hvor verten skal stå og utforming av helsestasjonen sine rom, og litt hvordan det skal være i den gangen for at det skal føles best mulig å gå inn der, så vi har fått ta masse del i det...» - Informant X

Det var interessant å se lokalets utforming etter å ha deltatt på ett par av møtene til prosjektet hvor utseende og utforming av lokalet var snakket om. Jeg kunne gjenkjenne lokalet ut ifra samtale ungdomspanel hadde om hvordan de ønsket tjenesten skulle se ut ved at det var kaffe/kakomaskin, lokalet hadde mange grønne vegger og kroker man kunne gjemme seg bort i på åpningsfesten. Det vurderes derfor at en opprettholdende motivasjon for deltakelse er å kunne se igjen sitt eget arbeid, hvor prosessen ved utvikling av tjenesten, derav tjenesteinnovasjon har bidratt til vellykket samskaping. Det har blitt vist ungdomspanelets rolle som likeverdige aktører, hvor det kan sies å oppstå en opplevelse av styrke og frigjøring i selve samskapingen mellom aktørene. Dette kan karakteriseres som ett kriterium for at man skal kunne kalle samskapingen vellykket (Jones, et.al., 2024). Ungdommenes utsagn underbygger dette og at de føler eierskap til samskappingsprosessen;

*«Vi har ikke bygd stedet, men vi har på en måte bygd stedet med tankene holdt jeg på å si.»
(...) «Det er jo mange som bare skriver navn du har sagt meningen din og så er det sånn greit. Men det jeg har sagt har faktisk blitt til noe ekte» - Informant X*

«jeg føler veldig eierskap til det, og det er en ting jeg liksom blir stolt over om er om det fortsetter da å være i mange år, så kan jeg liksom se tilbake på det og tenke at jeg var med i starten av det og det. Det er ganske fint.» - Informant Y

«Men helheten av det er jo at det er utrolig stilig, at det er rett og slett en stolthet, i å kunne si at en bit av meg ligger i det, og en bit av alle fremtidige unge skal også ligge i det. Utrolig er vell ... et ord jeg vil ha brukt, hvis jeg bare kunne sagt det.» - Infomant Z

Det kan sees som ungdommene har fått både eierskap og utviklet styrke hos seg selv ved å delta prosjektet (Farr, 2018). Hvor resultatet anses å være i tråd med KS (2019) sitt mål og premisser for tjenstedesign gjennom sin aktive medvirkning som synes i sluttresultatet. En slik aktiv medvirkning visualiserer hvordan ungdommene har deltatt i tjenesteinnovasjon i ulike nivåer og dimensjoner gjennom hele prosesser (Tidd & Bessant, 2021 og Mulvale, et.al., 2016).

5 Diskusjon

Nå vil resultatene drøftes opp mot det teoretiske rammeverket. Resultatene er komplekse da de kan drøftes gjennom andre teoretiske briller. For å svare opp forskningsspørsmål FS1 «Hvordan foregår samskapende tjenesteinnovasjon innen helsefremmende tjenester?» vil teori hva gjelder resultatene om kjent teori og nye former for kultur drøftes. Dimensjonen av makt og styring i samskaping bygger en bro over til FS2 «Hvilke faktorer bør være til stede for opplevd følelse av inkluderingen med brukerne i innovasjonen» som vil drøftes gjennom sine to resultater; autensitet og likeverdighet og å se sine resultater. Det vurderes at forskningsspørsmålene bidrar til å svare opp problemstillingen; «*Hvordan bør samskapende tjenesteinnovasjon foregå for å bidra til helsefremmende tjenester?*». Problemstillingen vil bli svart opp gjennomgående i drøftingen da den anses å omfavne og komme til syne gjennom temaene.

5. 1 Kjente perspektiv, likevel ny kultur

Prosjektet bærer preg av ett skifte fra tidligere perspektiver, institusjonelle logikker og tradisjonelle modeller i organisasjoner (Christensen, et.al., 2021 og Rønning, 2021). Men det er det ikke slik at det er enten eller, og kan forklares ut fra ett dialektisk perspektiv, nemlig perspektivet om både/ og (Kvaale & Brinkmann, 2021). Organisasjoner og deres organisering blir utfordret hvor det fordres «nye kulturer» som kan sees og forklares innenfor særlig NPM og myteperspektiv (Christensen, et.al., 2021 og Rønning, 2021). En vellykket samskaping betinger samarbeid som fundament hos alle deltakende aktører (Torfing & Sørensen, 2011, i Rønning, 2021). Men som Mulvale et.al. (2016) sier om samarbeid- dette bør foreligge på alle nivåer av involverte aktører.

Resultatene viste en fungerende samskaping i ungdomspanel som besto av samarbeid (Torfing & Sørensen, 2011 i Rønning, 2021). Men utenfor ungdomspanelene møter prosjektet motstand fra offentlig sektors egne organisasjoner i form av deres høye fokus og inkludering av ungdom i samskapingen. Nevnte motstand vises via den kompleksiteten en endring av tverrsektorielle strukturer og organisering innebærer- der hvor for eksempel tekniske system og lovverk som taushetsplikt legger lokk på utfoldelsen. Videre fremstår det at offentlig

sektor tilsynelatende bærer preg av en fortsatt kultur- og tanke i at fagfolkene og den offentlige sektoren har omfattende kunnskap og «monopol» på tjenesteutvikling innenfor velferdstjenester (Agger & Tortzen, 2023).

Slikt sett fremstår det som offentlig sektor tilsynelatende bærer preg av både de instrumentelle og kulturelle perspektivene i form av deres organiseringer og modeller. Hvor kulturer gjennom tradisjoner og normer parallelt blir utfordret hvor en motstand og kompleksitet for prosjektet skapes (Christensen, et.al., 2021). Det kan sees at offentlig sektors ønske om innovasjon gjennom tverrsektoriell samskaping (Meld. St. 30 (2019-2020)) er preget av myteperspektiv. I form av at innovasjonsønsket kommer til uttrykk gjennom for eksempel «brukerne vet best hvor skoen trykker» som er kjent i ulike former i verden og velferdsytelser. Altså det er vist, og fått ett økende fokus, gjennom diverse stortingsmeldinger, rapporter og lovendringer gjennom tidene (Lohmeyer, et.al., 2024). Myteperspektivet kan sees å utfordre og sette fokus mot brukerorientering og samskaping i levering og innovasjon av offentlige helsetjenester (Christensen, et.al., 2021, Hansen, et.al., 2020). Siden organisasjoner også preges av tidligere perspektiv som instrumentelle og kulturelle, samtidig som de preges av modeller for organisering som TB, NPM og nå NPG kan disse i seg selv gi motstand for samskapingen (Christensen, et.al. 2021).

Stortingsmelding 7 (2019-2020) henviser til samskapende innovasjon med brukere som en nødvendighet for å kunne møte fremtidens utfordringer gjennom forebyggende tjenester. En slik henvisning viser en vilje fra offentlig sektor om å endre seg i takt med samfunn og behovene der ute for å kunne ivareta samfunnet og våre innbyggere. Stortingsmelding 30 (2019-2020) s. 7) sier noe av det samme, men vektlegger tre prinsipper for å fremme innovasjon. Gjennom at det offentlige må få handlingsrom og insentiver til å innovere, leder må utvikle ny kultur og kompetanse for innovasjon, der man hadde mot til å tenke nytt og lære av sine feil og suksesser, og offentlige virksomheter måtte søke nye former. Regjeringen ønsker en offentlig sektor som har høy grad av tillit i befolkningen og løser samfunnsutfordringer sammen med brukerne (St.meld. 30 (2019- 2020) s. 7). Som nevnt, det foreligger kompleksitet og behov i at offentlig sektor hindres av sine egne organiseringer og tradisjoner gjennom perspektiv og modeller. Prosjektet svarer opp offentlig sektor, men blir igjen hindret eller får bremset sine evner av offentlig sektors organiseringer gjennom ulike nivå av perspektiver for makt og styring (Agger & Tortzen, 2023 og Christensen, et.al., 2021).

Men er det slik at de gamle perspektivene og tradisjonene er ensidig negative for samskaping i offentlig sektor?

Rønning (2021) mener det er en nødvendighet av klare skiller og arbeidsfordelinger for at tjenester skal leveres helhetlig. En kompleks organisering som prosjektet har, krever at tjenesteyterne har en klarhet i sine ansvarsområder (SiV, 2023). En anerkjennelse og hybriditet mellom disse paradigmene og perspektivene er nødvendig for å kunne levere og innovere helhetlige, gode velferdstjenester i offentlig sektor (Rønning, 2021).

Det vises at prosjektet utfordres og utfordrer på flere punkt den tverrsektorielle samhandlingen både via sin nytenkning av organisering og tjenestetilbud, og via sitt perspektiv som omhandlet brukerorientering og involveringen av ungdommene gjennom alle dimensjoner av tjenesteinnovasjon som kan sees å bekrefte sitt dialektiske perspektiv (Agger & Tortzen, 2023, Kvaale & Brinkmann, 2021 og SiV, 2022). Dette er i og for seg uvanlig, men sees på som en nødvendighet for at samskapelsen skal være effektiv (Mulvale, et.al., 2016). Å inkludere brukerne i alle deler av tjenesteinnovasjon slik prosjektet, har nok vist seg hensiktsmessig i henhold til deres mandat; *«å utvikle og pilotere en modell som integrerer kommunale tjenester, spesialisthelsetjenester og evt. andre velferdstjenester og frivillige i et felles lavterskeltilbud for unge / unge voksne (13-25 år) med psykiske problemer og/eller rusutfordringer»* (SiV, 2023, s. 5). Prosjektet har nok utfordret både fagfolk og organisasjoner til å tenke nytt og sannsynligvis også oppføre seg annerledes ved at ungdommene sitt nærvær og medvirkninger har vært gjennomsyrende. Påstanden synliggjøres i resultatet ved at det i ungdomspanel viser opplevelse av samarbeid, transformativ læring og felles eierskap som Torfing & Sørensen setter som betingelser for vellykket samskaping (2011, i Rønning, 2021). Hvor organisasjoner og nivåer utenfor ungdomspanelet kan ha vært krevende i form av å endre organisasjonskulturene til å oppleve og inneha de samme tre betingelsene og kultur for likeverdighet (Mulvale, et.al., 2016).

Som nevnt kapittel 2.1 er det lite litteratur som omhandler offentlige sektors forskning på inkludering av unge i samskapende tjenesteinnovasjon (Jones, et.al., 2024). Agger & Tortzen (2023) fant at ledere i samskappingsprosjekter og deres evne til å bygge bro med aktører gjennom samarbeid og kulturer for samskaping, er betydningsfullt for dets resultat. Forfatterne omfavner ikke tematikken prosjektet og avhandlingen har i helhetlig grad. Men det er nærliggende å tro lederes evne til brobygging og kulturendring i form av medvirkning

og likeverdighet med brukere er sentralt for utviklingen av helsefremmende tjenester i offentlig sektor.

Prosjektet viser seg å inneha tjenesteinnovasjon som omfatter alle dimensjonene innenfor tjenesteinnovasjon; produkt, prosess, posisjonering og paradigme (Tidd & Bessant, 2021, s. 75). Det er visstnok uvanlig å involvere brukere i alle prosesser og deler av tjenesteinnovasjon (Mulvale, et.al., 2016), prosjektet har inkludert brukerne altså ungdommene gjennom alle delprosesser for at ungdomspanel skal ha en rød tråd og bidra til treffsikre tjenester (SiV, 2023). Ungdomspanel har hatt innflytelse i de ulike dimensjonene, stadiene og nivåene av tjenesteinnovasjonen tverrsektorielt som kan sies å være noe uvanlig (Mulvale, et.al., 2016). Offentlig sektor ved leder sin manøvrering i landskapet av tverrsektorielt samarbeid og samskaping kan sees å fremme samskaping og NPG modellen i praksis (Agger & Tortzen 2023). Bruddet med gamle tradisjoner gjennom perspektiver og organiseringer kan sees på både via hvordan prosjektet har samvirket på tvers, men også innad i deres tjenesteutvikling. Betingelsene Torfing & Sørensen stiller for vellykket samskaping (2011, i Rønning, 2021, s. 65) er samarbeid, transformativ læring og felles eierskap. Disse kan sees å utfordre tidligere tradisjoner og organisering i offentlig sektor. Christensen, et.al., (2021) sier offentlig sektor baserer seg i stor grad fortsatt på tradisjonelle organiseringsmetoder og perspektiv, fordi det er så omfattende. Med omfattende menes hvordan offentlig sektor er stort. Det favner om nivåer fra topp - altså politisk og nedover i linjene til fylke, stat og kommune. Sidestilt finnes for eksempel direktorater og andre organisasjoner, så vel som lavterskelorganisasjoner. Organisasjonene har med seg ulike tradisjoner av perspektiver og modeller fra organiseringer, som også nevnt tidligere er drevet av forskjellige føringer og lovverk (Rønning, 2021). På bakgrunn av dette kan offentlig sektor selv sette barrierer og utfordringer for implementering av nye perspektiv og modeller som samskaping i tjenesteutvikling, hvor samskaping som i prosjektet kan streve med å nå sitt fulle potensial (Christensen, et.al., 2021). Rønning (2021) belyser viktigheten av at offentlig sektor i ulike nivåer og organisasjoner ser verdien av samskaping, fremfor ressurser og kostnader det medfører seg. Agger & Tortzen (2023) sier samskaping kan være kostbart og ressurskrevende, men insentiver mot effektivitet og helhetlig ytelse av tjenester er til stede.

Betingelsene til Torfing & Sørensen (i Rønning, 2021) kan sees å legge føringer for velvilje, interesse og endringsvilje fra aktører og organisasjoner som deltar i samskaping. Et slikt syn

fordrer organisasjonene involvert, å inneha disse egenskapene og kan sees å være en del av organisasjonskulturen hos hver enkelt (Agger & Tortzen, 2023). Som resultatet viste, er ikke samskaping eller NPG særlig nytt, men utfordrer organisasjoner å endre seg fra gamle perspektiv for organisering (Rønning, 2021). Endring kan foregå med hybridisering av perspektiver og modeller i organisasjoner, det vurderes prosjektet utfordrer mot og til hybridisering gjennom sin samlokalisering av tverrsektorielle tjenestenivå (Rønning, 2021). Endringene kan sees i prosjektets organisering, men også gjennom inkludering av ungdomspaneletts stemme og medvirkning til tjenesteutforming. Møter utenfor ungdomspanel i andre nivå eller organisasjoner kan sees å ha påført motstand i form av for eksempel mangel på likeverdighet og inkludering som reelle aktører (Mulvale, et.al., 2016). Både gjennom institusjonelle logikker og organiseringer i offentlig sektor (Christensen, et.al., 2021), men også motstand som kan forklares gjennom de ulike dimensjonene og sosial utøvelse av makt (Farr, 2018).

En bevissthet rundt perspektiver og tradisjoner for offentlige organisasjoner kan offentlig sektor bidra til utvikling av helsefremmende tjenester gjennom samskaping. Men det krever en velvilje for kultur og praksisendring innad hos ulike nivåer og organisasjoner som inkluderes i samskapingen (Mulvale, et.al., 2016). Offentlig sektor kan ikke nødvendigvis skrive stortingsmeldinger, legge frem rapporter etc. men bør vise at gjennom sin praksis som eksempelvis valg av ledere og ressurser, villighet for samskapende tjenesteinnovasjon (Agger & Tortzen, 2023). Samskaping krever mer ressurser for sektorene og kan på denne måten avhenge av politikerne (Rønning, 2021). Meld. St. 30 (2019-2020) viser en velvilje fra offentlig sektor samskaping og NPG som ønsket retning for levering av offentlige tjenester. Prosjektet kan tolkes som ett resultat av velviljen gjennom sin tjenesteinnovasjon med fokus på samskaping samt valg av prosjektleder i henhold til prinsippene; «Det offentlige måtte få handlingsrom og insentiver til å innovere, leder måtte utvikle kultur og kompetanse for innovasjon, der man hadde mot til å tenke nytt og lære av sine feil og suksesser, og offentlige virksomheter måtte søke nye former» (Meld. St. 30 (2019- 2020) s. 7).

5.1.2 Makt og styring i samskaping

Som vist i kapittelet om resultater innehar prosjektet ulike dimensjoner av makt og styring i samskapingen, men disse er ikke ensidige og lette å peke fingeren på. Gjennom å belyse typologiene til Ulrich er det kommet frem prosjektet i stor grad baseres på likeverdig

samskaping, samtidig som det vistes dimensjoner av både styrt og ansvarliggjørende samskapelse (Ulrich, 2016). En likeverdighet blant aktørene sees på som sentralt for å oppnå hensiktsmessige resultat (Mulvale, et.al., 2016). Det er dog perspektiv som nevnt i tema over som kan bremse eller hindre samskapelsen sin utfoldelse, det som skal drøftes her er dynamikkene av makt og styring inni selve ungdomspanel og prosjektet.

Makt og styring er ikke ensidig negativt, det er en del av menneskets natur (Farr, 2018). Således er makt og styring en naturlig del av gruppedynamikker som ungdomspanelet er. Resultatet viste frem ulike perspektiver og dimensjoner av makt og styring hvor det samme fenomenet kunne belyses ulikt avhengig av hvilke briller man så gjennom. Ved å ramme inn prosjektet i likeverdig samskapelse vurderes det at man kan komme litt feil ut. Dette ved å kunne bli «blind» for spenninger av kulturer og maktperspektiver som beveger seg i organisasjoner fra aktørene som møtes (Christensen, et.al., 2021). Likeverdigheten kan oppfattes ulikt og på den måten utydelig i form av at den ikke omfavner de små dynamikkene og sosiale faktorene hvor makt og styring utspiller seg (Farr, 2018). Samtidig kan en tydeliggjøring av samskapingende verdigrunnlag fra leder og dokumentene føre til en spredning i møte med andre aktører i organisasjoner (Ulrich, 2016 og Agger & Tortzen, 2023).

Både ledere og ungdomspanel brukte nok makt gjennom ulike dimensjoner, eller sine sosiale roller til å lede resultatene i ønsket retning (Farr, 2018). Tilsynelatende utspiller disse seg både bevisst og ubevisst i ungdomspanel. For eksempel når leder tok på seg en tilretteleggende og tilbaketrukket rolle, kan dette forklares og sees i lys av den sosiale konteksten denne lederen har. Mens en annen leder kan vise mer tegn på styring mot ønskede resultater, hvorpå denne lederen har en annen sosial kontekst og rolle i prosjektet (Farr, 2018 og Agger & Tortzen, 2023). Det kan også være at disse lederne, som kommer fra ulike sektorer og nivå, er preget av sine organisasjoners institusjonelle logikker og tradisjoner som igjen preger deres ledelsesutøvelse i ungdomspanel (Christensen, et.al., 2021).

Hvis kun selve ungdommene i ungdomspanel blir iaktatt, har de med seg egne sosiale roller i form av både alder, hvor de kommer fra, interesser, personlige historier etc. Slått sammen kan de ulike typologiene til Ulrich (2016) og blikkene på dimensjoner av makt til Farr (2018) sees

på som at makt og styring kan deles inn i makt *over* og *med*. Makt over og med kan nok sees ulikt ut ifra ulike teoretiske perspektiv, men også fra hvilken kontekst eller dimensjon av tjenesteutviklingen de befinner seg i (Tidd & Bessant, 2021). Makt og styring vil naturlig være til stede, noe kan man som ungdom i panelet påvirke, mens andre ting er upåvirkelig som for eksempel økonomi. Kontekster og dimensjon av tjenesteinnovasjon kan sies å påvirke hvor det er makt over og med ungdommene (Farr, 2018).

Agger & Tortzen (2023, s. 803) mener ledere som utøver direkte eller indirekte ledelse er voktere av offentlige verdier, men også garantister for promotering og transparente prosesser i samskaping. Videre at organisasjonene selv både driver og setter barrierer for samskaping i egnethet av ulike perspektiv og dimensjoner som nevnt over. En ledelse som i hovedsak har ett reflektert forhold til hvilke dynamikker av kulturer, makt og styring som kan og vil utfolde seg, uavhengig hvilke typologier, dimensjoner eller sosiale relasjoner man er innenfor - sees som sentralt for å tilrettelegge for en sunn og bærekraftig samskaping (Farr, 2018). Ungdom får rom til å utøve sin myndighet gjennom både makt og styring, ved at uttalelser og meninger blir hørt i form av å påvirke tjenesteutvikling og resultat i prosjektet (Mulvale, et.al., 2016).

Det er synliggjort ungdomspanel sin deltakelse fra start og gjennom alle relevante delprosesser som omhandler tjenesteinnovasjon (SiV, 2023). Uvanligheten er deres deltakelse i prosesser over tid. Deltakelse gjennom hele prosesser sees på som en suksessfaktor for vellykket samskaping (Mulvale, et.al., 2016). Implikasjonene og teoretisk gap viste det mangler deltakelse gjennom hele prosesser av tjenesteinnovasjon. Ungdommenes deltakelse inkluderes i hele prosesser derfor antas det at deres makt og styring i tjenesteutvikling er forholdsmessig høy i forhold til hva forskning viser på feltet (Jones, et.al., 2024 & Mulvale, et.al., 2016). Brukermedvirkningen kan være med å utforme treffsikre og helhetlige velferdstjenester som ikke nødvendigvis offentlig sektor hadde kunnet komme frem til selv (Rønning, 2021). Prosjektet har selv vist og nevnt ungdommenes medvirkninger hvor det er synliggjort meninger ikke offentlig sektor hadde kommet på selv, ved for eksempel regulering av aldersgruppe for prosjektet (SiV, 2022). Dette viser brukermedvirkning i form av ungdommenes mulighet til å utfolde seg i makt og styring gjennom å kunne påvirke som likeverdige aktører for tjenesten (Mulvale, et.al. 2016).

For å få til høy brukermedvirkning i samskaping er det sentralt at maktdynamikkene endres i form av offentlig sektor sin utfoldelse fra tidligere tankeganger og kulturer som nevnt tidligere (Christensen, et.al., 2021). Stortingsmelding 7 og 30 (2019- 2020) viser begge til mål og løsninger gjennom premisser for å få til dette. I ungdomspanelet kan det sies og sees på som innovasjonene i tjenesteutviklingen kommer fra «bottom- up» fremfor tidligere organisert offentlig sektor som kommer med løsninger fra toppen, altså «top- down» (Tidd & Bessant, 2021). Typologiene til Ulrich (2016) kan sees å speile institusjonelle logikker, tradisjoner og perspektiv sammen med innovasjon fra bunn eller topplinje (Christensen, et.al., 2021). Bevissthet rundt hvordan makt og styringsperspektivene utspiller seg kreves, men også hvordan disse nyansene utspilles helhetlig hos inkluderte aktører og organisasjoner er nok nødvendige for å oppnå vellykket samskaping (Agger & Tortzen, 2023). Samskaping innenfor de ulike typologiene til Ulrich (2016) forflytter seg i prosjektet ut ifra hvor i tjenesteutviklingen man er. Med forflytningen av samskapingen kan man se gjennom resultatet av samlokaliserte tjenester er forutsigbart, men selve tjenesteinnhold har blitt til underveis og da i starten var uforutsigbart. Drøftingen av ulike dimensjoner og nyanser av hvordan makt og styring utspiller seg synliggjør at samskapingen kunne hatt større begrensninger eller muligheter til å utfolde seg om ledere eller grupperinger i ungdomspanel utviste tydeligere nyanser av makt og styring i ungdomspanel (Farr, 2018).

5.2 Autensitet og likeverdighet

Som vist i resultatet hadde deltakerne i ungdomspanelet ett genuint engasjement for tjenesteutviklingen og hverandre. Det kan se ut til at dette genuine engasjementet og autensitet hos leder var en opprettholdende faktor for ungdommenes motivasjon og engasjement for deltakelsen i prosjektet.

En slik opplevelse kan sees i lys av hva Torfing & Sørensen (2011, i Rønning, 2021) har som betingelser for vellykket samskaping- samarbeid, transformativ læring og eierskap. Ledelse utviste noe som opplevdes som engasjement og læring fra ungdommene. Dette indikerer at deltakerne i ungdomspanel opplevde samarbeidet som godt, de besatte perspektiv som ble bragt med videre. På bakgrunn av dette fikk de en følelse av mestrende deltakelse til prosjektet og prosessene i tjenesteutviklingen. Forskning på samskaping har vist samskapingen er mest vellykket om den baserer seg på en likeverdighet mellom aktørene

(Mulvale, et.al., 2016 og Farr, 2018). Ungdommene har fått medvirke gjennom alle prosesser for å opprettholde en rød tråd gjennom tjenesteutviklingen. Som kan sees på som en sentral faktor for at prosjektet har utviklet sine tjenester slik det har (Mulvale, et.al., 2016). Om ledere ved offentlig sektor ikke hadde vist engasjement eller latt ungdomspanel delta helhetlig gjennom alle prosesser av tjenesteutviklingen ved for eksempel å overstyre og ikke opprettholde en følelse av likeverdighet, kunne samskapingen vært opplevd- og resultatet blitt annerledes (Mulvale, et.al., 2016). Som Farr (2018) fant, det kreves en engasjert ledelse som utøver likeverdighet i praksis gjennom inkludering, medbestemmelse og deltakelse for å kunne tilrettelegge for vellykket samskaping.

Ungdommenes inkludering i prosjektet som likeverdige aktører kan forklares og sees gjennom holdningene uttalt og opplevd vist i resultatkapittelet over. I tillegg kan opplevelsen sees gjennom deres inkludering på lik linje som fagfolkene, ved å bli møtt med holdninger og verdier om at de er likeverdige aktører og partnere i samskapingen (Agger & Tortzen, 2023). Å bli møtt fra offentlig sektor med slike holdninger kan føre til positive effekter hos ungdommene som deres motivasjon opprettholdes for deltakelsen, noe også Helleve, et.al. (2023) antyder som opprettholdende faktorer i sin forskningsprotokoll. Det bunner i ett felles engasjement for saken, altså tjenesten de skal utvikle, i holdninger og verdier som bunner i likeverdighet mellom aktørene.

Opplevelse av ekte, genuin holdning om at brukere er likeverdige aktører er ikke nødvendigvis et gjennomgående trekk i samskaping (Mulvale, et.al., 2016). Ungdommenes opplevelse av dette kan forklares i leder ved offentlig sektor sine grunnleggende holdninger og verdier, samt en ledelsesstil som bygger tillit og ser verdien i hver enkelt gjennom å være autentisk. En opplevelse av ekte engasjement, hvor lederne bryr seg om deltakerne, skaper positive effekter som engasjement og tilhørighet hos ungdommene (Gjerde, 2022 og Agger & Tortzen, 2023). Det kan se ut som dette er sentralt for ungdommenes deltakelse i samskapingen og deres engasjement igjen inn i tjenesteinnovasjon i offentlig sektor. Dermed kan dette brukes for å bidra til å fylle det teoretiske gapet som mangler i feltet (Lohmeyer, et.al., 2024).

Inkludering av brukere i innovasjonsprosesser sees på som en hensiktsmessig løsning for å innovere formålstjenlig, da brukere kan vite om både behov og løsninger andre aktører ikke ser (Tidd & Bessant, 2021). En kan se at prosjektet har hatt en tydelig tilnærming til, og en

holdning om at ungdomspanelet har en førstehåndskunnskap. Dette engasjementet og tilliten til at ungdommene er de som vet best å være ungdom, hvilke og hvordan tjenestene bør være sees på som en ekte verdi av at ungdommene bør være likeverdige aktører. Å bli møtt med en ekte, altså autentisk følelse av dette fra offentlig sektor sees på som en sentral opprettholdende faktor for ungdommenes deltakelse (Agger & Tortzen, 2023). Videre viser dokumenter og nøkkelinformant til en læring fra ungdomspanel, hvor førstehåndskunnskapen av å være ung kan sees å være en primær holdning og faktor til transformativ læring.

Offentlig sektor viser at de har lært av ungdomspanelet (Torfing & Sørensen, 2011, i Rønning, 2021) hvor denne kunnskapen er iverksatt gjennom tjenesteutvikling.

Ungdomspanelet har dermed hatt en bestemt makt av å skulle være likeverdige, deltakende aktører hvor denne er vist å iverksettes i selve tjenesten. Ungdomspanel vises å ha vært aktive i sin utøvelse av myndighet og makt, fremfor å være passive deltakere som synes (Farr, 2018).

Offentlig sektor viser gjennom ungdomspanel at de har ønsket å samskape om ny tjeneste med ungdom gjennom aktiv brukerorientering (SiV, 2018, 2023). Prosjektet svarer opp både rapporter og stortingsmeldinger gjennom sin tjenesteutvikling i samskaping. Det kan antas som en start på- og ett brudd med tidligere organiseringer, tradisjoner og perspektiver på hvordan offentlig sektor organiserer seg fra tidligere (Christensen, et.al. 2021). Dermed vises ett skifte fra TB, NPM gjennom det instrumentelle og kulturelle perspektiv til NPG gjennom myteperspektivet. Feltene utenfor norsk offentlig sektor har fremmet verdien av NPG og samskaping med involvering av brukere gjennom tidene. Det kan derfor fremstå som at prosjektet er historisk sett grunner i myteperspektivet gjennom samskaping hvor brukere er likeverdige aktører (Christensen, et.al., 2021, Farr, 2018 og Mulvale, et.al., 2016). Agger & Tortzen (2023) bekrefter også dette ved å si noe om at samskaping er lite benyttet i offentlig sektor. Ved at ledere for samskapingen behandler og ser på ungdommene som likeverdige aktører kan sees å være ett resultat av disse paradigmeskiftene og endringer i offentlig sektor over tid (Christensen, et.al., 2021). Hadde lederne vist mer preg av gamle tradisjoner, perspektiv og dimensjoner for makt og styring i ungdomspanelet, er det nærliggende å anta at ungdommene ikke hadde uttalt samme opplevelser eller engasjement.

Samskapingens vellykkethet ved deltakelsen over tid fra ungdommene kan også basere seg på lederes egenskaper for hvordan de tilrettelegger og motiverer til samskaping med aktørene (Agger & Tortzen, 2023). Egenskaper for relasjonsbygging, engasjement og evner til formidling nevnes også. Leder har bygget broer i og utenfor ungdomspanel gjennom vertikale

og horisontale linjer i organisasjoner. Det fremstår som ungdomspanel har fått klare insentiver og rammer for samskapingen, hvor det har vært ett bredt handlingsrom for samskapingen. En slik ledelse rundt samskapingen kan sees å være en holdning, tankesett eller verdi leder har, som har ført til at ungdommene opplever å styrke sin tiltro til seg selv (Agger & Tortzen, 2023, s. 809). Måten ledere har møtt ungdommene i ungdomspanel på viser og tolkes som ungdommene har opplevd ekte tiltro og engasjement fra leder. Leders styring og manøvrering i samskaping kan hindre eller tilrettelegge for dets resultat. Funnene viste ungdommenes opplevelse av leder og kan indikere noen nødvendige egenskaper hos leder da de bunner i likeverdighet, engasjement og autentisk ledelse (Agger & Tortzen, 2023). Leders evner til å til å opprette og opprettholde positive relasjoner indikeres som sentralt for inkludering av unge i samskapende helsefremmende tjenesteutvikling.

5.3 Å kjenne seg igjen

Manglende helhetlig inkludering av brukere i samskaping er nevnt som en hemmende faktor som antas å sette en begrensning både for resultatet av samskapingen men også for opplevelse og opprettholdelse av inkludering fra brukerne (Mulvale, et.al., 2016). Det kan sees på som en grunn til at samskaping ikke alltid lykkes med resultat, men også i inkluderingen av brukere og dermed mulighet til å skape treffsikre tjenester og løsninger for innovasjonen (Mulvale, et.al., 2016). Vist har ungdommene deltatt i prosesser og medvirket til resultater av tjenesteutviklingen som handlende, myndige aktører. Det kan sees å ha bidratt til at de har fått en følelse av eierskap som betinges for vellykket samskaping (Torfing & Sørensen, 2011 i Rønning, 2021).

Samskaping i offentlig sektor krever en del ressurser hvor innovasjoner bør skape verdier for samfunn for å få tilslutning (Rønning, 2021). Å inkludere brukere i samskaping og utvikling av velferdstjenester kan føre til at innovasjoner får tilslutning fra samfunn i større grad. Det kan også føre til økt deltakelse fra brukerne om det er slik at det oppleves både motiverende og nyttig for brukerne å delta (Rønning, 2021 og Tortzen & Agger, 2023). Samskaping krever en ledelse som er åpen for- og bruker engasjementet hos aktørene i samskapingen med en holdning om ett likeverdig partnerskap til grunn (Agger & Tortzen, 2023). Ved at

ungdommene i prosjektet har vært med i prosesser og til slutt kan kjenne seg selv igjen i tjenesten som tilbys er å anse som en nødvendig faktor for at deres motivasjon, engasjement og deltakelse har blitt opprettholdt over tid (Mulvale, et.al., 2016). Eierskap gjennom deltakelse i hele prosesser av tjenesteutviklingen er som nevnt tidligere, ikke en faktor som foreligger i særlig grad i samskaping. Ofte deltar brukerne i deler av prosesser hvor de så ikke inkluderes verken videre eller i helheten av tjenesteinnovasjon (Mulvale, et.al., 2016). Mye nyttig brukererfaring og medvirkning kan gå tapt ved ekskluderingen i helhetlige prosesser og tjenesteinnovasjon. Samtidig er det verken engasjerende eller styrkende for deltakerne og kan dermed sees å skape barriere for samskapingens utfoldelse og vellykkethet (Agger & Tortzen, 2023).

Eierskapet ungdommene føler til tjenesten, opplever nok også hos ledelse og andre interessenter og aktører. Men følelsen av eierskap er ikke noe som bare oppstår, det må skapes gjennom en gjensidighet av både samarbeid og transformativ læring hvor man både utfordrer og utfyller hverandre (Torfing & Sørensen, 2011 i Rønning, 2021, s. 65). Ungdommenes deltakelse fra start har nok medført til at de opplever eierskap til både prosjektet og tjenesteinnhold. Det kan sees å være en betingelse, men også noe uvanlig i forhold til denne helhetlige inkluderingen av brukerne (Mulvale, et.al., 2016).

Ungdommenes deltakelse i prosessen hvor de i tillegg ser resultatene av medvirkningen indikerer de har blitt hørt på en likeverdig måte i samskapingen (Mulvale, et.al., 2016). På tross av barrierer for samskaping med brukerorientering gjennom institusjonelle logikker, tradisjoner og perspektiver drøftet tidligere, gjenkjenner ungdommene seg i tjenesten. De ser resultatene av sin stemme uavhengig hvilke eventuelle begrensninger prosjektet har møtt på fra ulike hold i offentlig sektor (Christensen, et.al., 2021). Ungdommenes stemmer har påvirket tjenesteutviklingen og kan sees på som et bidrag til prosjektets felles verdi for samfunnet, ved at tjenestetilbudet som nå ytes er mer hensiktsmessig og tilpasset de faktiske behovene der ute (Agger & Tortzen, 2023). Ungdommene gjenkjenner seg som iverksettende aktører gjennom en myndighet i å ha påvirket tjenesten, de kan se tilbake på prosjektet og er stolte av sitt bidrag (Farr, 2018). De ser seg selv i tjenesten som tilbys- og på denne måten også vet at dette er en verdifull og hensiktsmessig tjeneste som ytes (Rønning, 2021). Dette er

resultatet av deres inkludering som likeverdige aktører, men også helhetlig gjennom tjenesteinnovasjon fremfor å delta i noen utvalgte prosesser av den (Mulvale, et.al., 2016).

Vellykket samskaping betinger felles eierskap og klare arbeidsfordelinger (Torfinn & Sørensen, 2011, i Rønning, 2021). Gjennom å gi ungdomspanel ulike arbeidsoppgaver som skal løses, er de også gitt en tillit og makt i form av at dette er oppgaver de mestrer.

Ungdommene kan sees å ha fått både opplevelser av eierskap til enkelte ting, men også helhetlig gjennom sitt bidrag til tjenesten. Leder har tilrettelagt for samskaping gjennom innovasjoner fra ungdomspanel, de har fått oppgaver og handlingsrom til å innovere.

Utgivelse av myndighet og makt fra ledere som viser en tiltro til brukeres

førstehåndskunnskaper vises å være en sentral faktor for opprettholdelse av engasjement og motivasjon for brukerne. Videre er det en faktor som påvirker samskapingens vellykkethet i form av dens muligheter i resultat av tjenesteutvikling (Agger & Tortzen, 2023). Det kan sees på som leder har hatt en genuin tro, holdning og forventning om at dette er noe de får til. Hvor problemstillinger og oppgaver ungdomspanel har fått, gjenspeiles i tjenesten som tilbys. Å se resultater av sitt arbeid gjennom samskapingen i helsefremmende tjenesteutvikling som prosjektet, sees på som en sentral men subjektiv opplevelse og motivasjonsfaktor hos ungdommene. Det kan sees på som et viktig funn og bidrag i feltet for å minske gapet i den foreliggende litteraturen.

6 Konklusjon

Ungdom i prosjektet viste høy grad av positive opplevelser gjennom deltakelse i samskapingen. Det foreligger institusjonelle logikker, tradisjoner og perspektiver som skaper barrierer eller hindringer for utfoldelsen til samskapingen (Christensen, et.al., 2021, Farr, 2018, Mulvale, et.al., 2016 og Ulrich, 2016). Hvordan offentlig sektor møter disse barrierene eller hindrene kan gi insentiver og styring for hvilken retning og utfall samskapingen får. Det er belyst gjennom besvarelsen ulike dimensjoner og perspektiver av hindringer som kan begrense samskapingen. Gjennom dette er det visst verdien av ledelse offentlig sektor stiller med, hvor leders engasjement og holdning om ungdom som likeverdige aktører står sentralt som en suksessfaktor for inkludering og deltakelse. Videre krever tverrsektoriell samskaping ledelse som har kunnskap og bevissthet rundt nyansene av hvordan makt og motstand beveger seg gjennom ulike dimensjoner og perspektiver i organisasjoner. Offentlig sektor bør stille med ledere som evner å manøvrere i dette landskapet på en hensikts- og forholdsmessig måte gjennom å gjenspeile ønsker og føringer for tjenesteinnovasjon i samskaping. Dette krever nok både personlige og profesjonelle ferdigheter, egenskaper og verdier da det viste seg å være gjennomsyrende hvordan leders holdninger og egenskaper påvirker samskapingen og deltakelse (Farr, 2018 og Agger & Tortzen, 2023).

Funnene viste nyttigheten av å inkludere ungdommene gjennom hele tjenesteutviklingen og i de ulike dimensjonene av tjenesteinnovasjonen (Tidd & Bessant, 2021). Ved å inkluderes i hele tjenesteutviklingen har nok ungdommene bidratt til å skape en treffsikker og så helhetlig tjeneste som mulig ut ifra rammeverk og muligheter i organisasjonene (Meld. St. 30 (2019-2020)). En aktiv ivaretagelse av brukere har sørget for en opprettholdelse av deltakelse over tid, med positive opplevelser til grunn for ungdommene (Mulvale, et.al., 2016).

Denne oppgavens tematikk, hva den fant og belyste kan sees til å bidra og noen retninger for videre forskning på feltet. Som for eksempel lederegenskaper og lederstiler individuelt, men også av manøvrering i landskapet tverrsektoriell samskaping har med seg. Som begge viste seg å være interessante faktor for ungdommers motivasjon for deltakelse i samskapingen.

7. Referanser/litteraturliste

- Agger, A. & Tortzen, A. (2023) 'Co-production on the inside' – public professionals negotiating interaction between municipal actors and local citizens, *Local Government Studies. Routledge*, 49(4), 801-820. <https://doi.org/10.1080/03003930.2022.2081552>
- Analyseenheten i SiV HF. (2022). Figur 2-1. Datauttrekk fra Dips ved analyseenheten i SiV HF. Fått av Marthinsen, K. 05 April 2024.
- Asdal, K. & Reinertsen, H. (2020). Hvordan gjøre dokumentanalyse? En praksisorientert metode. Cappelen Damm Akademisk.
- Bourdieu, P. (1999). Understanding. Bourdieu, I.P & P. P. Ferguson, P. P (Red.), *The Weight of the World: social suffering in contemporary society. Polity Press*. 607- 626.
- Christensen, T., Lærgreid, P. & Røvik, K. A. (2022). Organisasjonsteori for offentlig sektor. (4 utg.). Universitetsforlaget.
- Gjerde, S. (2022). *Ledere, ledelse og utvikling. Refleksjon for problemløsning, innsikt og nytenkning*. Fagbokforlaget
- Hansen, S. I. L., Steen, J. R. & Hansen, H.C. (2020- 2021). *Mind the gap! Nordic 0–24 collaboration on improved services to vulnerable children and young people Final report from the process evaluation*. Fafo. <https://www.fafo.no/images/pub/2020/20756.pdf>
- Hackett, C.L., Mulvale, G. & Miatello, A. (2018). Co-designing for quality: Creating a user-driven tool to improve quality in youth mental health services. *Health Expectations*, 21(6), 1013- 1023. <https://doi.org/10.1111/hex.12694>

- Heifetz, R., Grashow, A. & Linsky, M. (2009). *The practice of adaptive leadership. Tools and tactics for Changing Your Organization and the World*. Harvard Business Review Press.
- Helleve, A., Flodgren, G.M., Blanchard, L., Fismen, A.S., Rutter, H., Mathisen, J. R. & Klepp, K.I. (2023). Youth involvement in policy processes in public health, education, and social work: Protocol for a scoping review. *Obesity Reviews Wiley*, 4 (1).
<https://doi-org.ezproxy2.usn.no/10.1111/obr.13544>
- Helse- og omsorgsdepartementet. (2019–2024). Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/1ea3287725fa4a2395287332af50a0ab/no/pdfs/prp201820190121000dddpdfs.pdf>
- Farr, M. (2018). Power dynamics and collaborative mechanisms in co-production and co-design processes. *Sage. Critical Social Policy*, 38(4), 623–644. <https://journals-sagepub-com.ezproxy1.usn.no/doi/pdf/10.1177/0261018317747444>
- Fellesorganisasjonen. (2023- 2027). *Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere*. <https://www.fo.no/getfile.php/1324847-1580893260/Bilder/FO%20mener/Brosjyrer/Yrkesetisk%20grunnlagsdokument.pdf>
- Johannessen, A., Christoffersen, L. & Tufte P. A. (2020). *Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag*. (4. utg.). Abstrakt Forlag
- Johannessen, L. E. F., Rafoss, T. W. & Rasmussen, E. B. (2018). *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Universitetsforlaget
- Jones, V. R, Waring, J., Wright, N. & Fenton, H. S- J. (2024). A Protocol for a Rapid Realist Review of Literature Examining Co-Production in Youth Mental Health Services. *Youth*, 4(1), 1-14. <https://doi.org/10.3390/youth4010001>

Kommunehelse Statistikkbank. Hentet 10. mars 2024 fra [Kommunehelse \(fhi.no\)](https://www.fhi.no)

Kommunesektorens interesseorganisasjon. (2019). *Tjenstedesign*.

<https://www.ks.no/fagomrader/innovasjon/innovasjonsledelse/veikart-for-tjenesteinnovasjon/tjenstedesign/>

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2021). *Det kvalitative forskningsintervju*. (3. Utg.) Gyldendal akademisk

Lohmeyer, B.A., McGregor, J.R. & Wood, E.B. (2024). Youth Work, Youth Studies, and Co-design: Sustaining a Dynamic Nexus to Progress Youth Participation. *Journal of Applied Youth Studies*. <https://doi.org/10.1007/s43151-024-00123-4>

Meld. St. 7 (2019–2020). *Nasjonal helse- og sykehusplan 2020–2023*. Det kongelige helse- og omsorgsdepartementet. [Meld. St. 7 \(2019–2020\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Meld. St. 30 (2019- 2020). *En innovativ sektor. Kultur, ledelse og kompetanse*. Det kongelige kommunal- og moderniseringsdepartementet. [Meld. St. 30 \(2019–2020\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Mulvale, A., Miatello, A., Hackett, C. & Mulvale, G. (2016). Applying experience-based co-design with vulnerable populations: Lessons from a systematic review of methods to involve patients, families and service providers in child and youth mental health service improvement. *Patient experience journal*, 3(1). 117- 129.

<https://pxjournal.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1104&context=journal>

Rønning, R. (2021). *Innovasjon i offentlig sektor: innover eller bli innover*. Universitetsforlaget

Saltkjel, T., Rønningstad, C. & Sønderskov, M. (Red.). (2022). *Samhandling og inkludering i arbeidslivet*. Cappellen Damm Akademisk.

Sykehuset i Vestfold. (2022). *Ung Arena + Vestfold, Faseplan for fase 3, tjenesteutvikling.*

Sykehuset i Vestfold. [Ung Arena + Vestfold \(kompetansebroen.no\)](https://www.kompetansebroen.no)

Sykehuset i Vestfold. (2022). *Ung Arena+ Faserapport, fase 2. Innsikter, mål og gevinster.*

[Ung Arena + \(kompetansebroen.no\)](https://www.kompetansebroen.no). Sykehuset i Vestfold

Sykehuset i Vestfold. (2023). *Ung Arena +, Løsningsbeskrivelse.* [Ung Arena +](https://www.kompetansebroen.no)

[\(kompetansebroen.no\)](https://www.kompetansebroen.no)

Sykehuset i Vestfold. (2018). *Utviklingsplan 2018- 2035.*

[https://www.kompetansebroen.no/wp-](https://www.kompetansebroen.no/wp-content/uploads/2021/12/Utviklingsplan_kortversjon_04_oppslag_smal.pdf)

[content/uploads/2021/12/Utviklingsplan_kortversjon_04_oppslag_smal.pdf](https://www.kompetansebroen.no/wp-content/uploads/2021/12/Utviklingsplan_kortversjon_04_oppslag_smal.pdf)

Sørensen, E. & Torfing, J. (2022). The Three Orders of Public Innovation: Implications for Research and Practice. *Nordic Journal of Innovation in the Public Sector*, 1(1). 35- 52.

<https://doi.org/10.18261/njips.1.1.3>

Thoresen, C. (2022). *Datauttrekk fra KPR.* Figur 2-2. Fått av Marthinsen, K. 05 April 2024.

Tidd, J. & Bessant, J. (2021). *Managing Innovation- Intergrating technological, market and organizational change.* Wiley

Yin, K. R. (2014). *Case Study Research. Design and method.* (5. utg). Sage

8. Vedlegg

Vedlegg 1: Analyse av data

Meningskodinger	Temaer	Gjennomgang og nye vurderinger av tema
<p>Samskaping/ brudd på tradisjonell organisering ved den nye modellen</p> <p>Brudd fra tradisjonell organisering/ kultur ved å skape «ny» tjeneste</p> <p>Systembarrierer som lovverk og tidligere organiseringer</p> <p>Brudd fra tradisjonelle ledelsesstiler- fasilitator- ny rolle</p> <p>Skille på hva som egner seg og ikke av samskaping og roller, tenke på ressursutnyttelse</p> <p>Brudd på kultur ved at ungdommenes stemme har vært førende i stor grad implisitt og eksplisitt</p> <p>Fagfolkene savner stemme</p> <p>Vedtatt at ungdom deltar som reelle aktører</p>	<p>Brudd på tradisjonell organisering</p> <p>Offentlige aktører får «nye roller»</p> <p>Nye kulturer og tradisjoner skapes</p>	<p>Tradisjonelle kulturbarrierer ved organisering og utforming av ny tjeneste i samskaping</p> <p>Ulike typer motstand og makt i samskapingen</p>

<p>Skifte i kultur/ tradisjon men bevissthet rundt passende kontekst i form av hvor samskapingen skal være</p> <p>Brudd tradisjonelt ifm kostnader</p> <p>Føring fra voksne</p> <p>Planlegging for å bryte løs fra tradisjonell organisering/ kultur</p> <p>Planlegging og arbeid for å skape liv, forankring av støtte</p> <p>Planlegging for å realisere prosesser</p> <p>Ansvarliggjøring og planlegging før møter og av deltakere</p> <p>Planlegging, være i forkant av prosesser etc.</p>	<p>Strukturert, forberedt og planlagte handlinger</p> <p>Gjennomtenkte vurderinger</p>	<p>Samskaping som dette prosjektet krever planlegging</p>
<p>Medvirkning i at ungdommene skal delta i alle ledd</p> <p>Trygghet/ bli hørt/ medvirkning og mestring</p> <p>Trygghet til å være seg selv, si hva man vil</p>	<p>Trygghet/ bli hørt</p> <p>Opplevelse av engasjement</p>	<p>Ungdommene ser resultat av sin stemme- opprettholder motivasjon for deltakelse</p>

<p>Medvirkning til utforming av areal</p> <p>Medvirkning til helheten</p> <p>Medvirkning til tjenesten i form av ressurser (ansatte)</p> <p>Medvirkning til fysisk utforming</p> <p>Medvirkning til opplevelse av tjeneste for andre</p> <p>Medvirkning ved å oppleve at det en sier blir hørt og tatt med inn i tjenesten</p> <p>Opplevelse av at hersketeknikker blir benyttet</p> <p>Opplevelse av engasjement/ motivasjon</p> <p>Oppleve støtte fra hverandre</p>	<p>Anerkjent fra ulike hold</p> <p>Anerkjente aktører</p> <p>Anerkjennelse ved å bli hørt og se resultatet</p> <p>Ser resultater av sin medvirkning</p> <p>Utvikling, læring og mestring</p> <p>Mestring</p> <p>Opplevelse av medvirkning- bli hørt</p> <p>Relasjon og anerkjennelse fra organisasjonene representert ved lederne fra offentlig sektor</p> <p>Utvikling ifm. Mestring, kunnskap og læring av hverandre</p>	
<p>Indre motivasjon og engasjement gjennom tilknytning til prosjektet, ungdomspanelet og særlig prosjektleder</p> <p>Genuine opplevelser av engasjement, tilknytning, nestekjærlighet</p>	<p>Trygghet</p> <p>Bli sett og hørt</p> <p>Nettverk- opplevelse av å bli satt pris på, ressurser blir sett og benyttet</p> <p>Mestring</p>	<p>Genuinitet/ Autensitet og likeverdighet</p>

<p>Medvirkning ved å delta i prosesser fra start til slutt, følger den røde tråden</p> <p>Medvirkning i ulike avgjørelser og beslutninger</p> <p>Ungdommer sees på som sentrale likeverdige aktører</p> <p>Ny rolle/ fasilitere/ lede fremfor å styre</p> <p>En plass og kunne si hva som helst på og bli hørt</p> <p>En plass og bli trodd på</p> <p>Fremsnakking</p> <p>Erkjennelser ved hva man kan lære</p>	<p>Fokus på styrker</p> <p>Likeverdighet</p>	
---	--	--

Vedlegg 2 Samtykkeskjema Ungdomspanel

Vil du delta i forskningsprosjektet

”Samskapende brukerinnovasjon i offentlig helsesektor”

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan offentlig sektor benytter seg av brukerinnovasjon og samskapning i pilotprosjekt. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Fokus på pasient- og brukerrettigheter og deres medvirkning har gjennom samfunnets utvikling blitt mer i vektlagt. Ung Arena + har høy deltagelse og antall av ungdommer som deltar i ungdomspanel og medvirker til dette prosjektet. På bakgrunn av dette er det ønskelig å finne ut mer om din opplevelse som deltaker fra ungdomspanelet i dette prosjektet.

Problemstilling;

«Hvordan tilrettelegges det for samskapende brukerinnovasjon i helsefremmende tjenester i offentlig sektor?»

Dataene vil benyttes i en masteroppgave, hvor formålet er å undersøke hvordan offentlig sektor benytter seg av og implementerer samskapende brukerinnovasjon i sine tjenester. Dette vil være temaene jeg som forsker og student ønsker å snakke mer med dere om i intervju.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Kristin Bentsen ved USN, handelshøyskolen er ansvarlig for prosjektet som min veileder på denne masteroppgaven. Paal Are Solberg er personvernombudsansvarlig for USN og jeg, Lisa Kvål som forsker og student er ansvarlig for dette forskningsprosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta siden du er deltaker i ungdomspanelet som er en del av prosjektgruppen og har deltatt over tid, det er totalt fire deltagere som intervjues.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet vil jeg benytte meg av lydopptak under ett semistrukturert intervju som vil ta rundt en time. Etter intervjuet vil jeg begynne transkribering (skrive ned intervjuet) og slette lydfilen så snart dette er ferdig. Transkriberingen vil anonymiseres, om du vil kan du få muligheten til å lese over det transkriberte intervjuet og gjøre eventuelle endringer eller utfyllelser.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Jeg som forsker vil ha tilgang til lydfilen fra intervjuet og transkribere intervjuet i ett dokument. Lydfilen vil slettes så snart transkriberingen er ferdig.
- Dokumentet fra intervjuet (transkriberingen) vil ikke inneholde navn eller andre personopplysninger om deg. Jeg vil bruke en individuelle koder slik at informantene skiller fra hverandre selv om de er anonymisert. Datamaterialet vil da bestå i det transkriberte intervjuet som vil ligge på min PC og egen USN Office konto. Alt vil være passord beskyttet.
- Det er mulig min veileder vil ha tilsyn i de transkriberte intervjuene, de er da anonymiserte.

Du som deltaker vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjonen, men du vil nok kjenne igjen dine egne utsagn som blir brukt under analysen i oppgaven.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 01.06.2024. Når prosjektet er avsluttet vil de transkriberte intervjuene slettes og informasjonen som gjenstår består da kun av masteravhandlingen.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke. På oppdrag fra USN har Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende

- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Veileder: Kristin Bentsen, Associate professor
Department of Business, History and Social Sciences, USN School of Business
Tel: +47 31 00 94 07/+47 45 41 68 70
Mail: kristin.bentsen@usn.no
- Student, Lisa Kvål
Tel: 478 37 644
Mail: 143042@usn.no
- Vårt personvernombud: Paal Are Solberg
Tel: 918 60 041
Mail: Paal.A.Solberg@usn.no

Hvis du har spørsmål knyttet til vurderingen som er gjort av personverntjenestene fra Sikt, kan du ta kontakt via:

- Epost: personverntjenester@sikt.no eller telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen

Kristin Bentsen

Lisa Kvål

(Forsker/veileder)

(Forsker/ student)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet samskapende brukerinnovasjon i offentlig sektor, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju
- å delta i observasjon og eventuelle samtaler under panelmøter

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3 Intervjuguide Unge Voksne

Introduksjon og bakgrunn:

Informere om samtykke, tydeliggjør at samtykke når som helst kan trekkes - både før, under og etter intervjuet. Det er viktig for meg at du som informant opplever deg forstått og hørt under intervjuet. Jeg har en intervjumal men jeg kommer nok også til å stille deg spørsmål underveis som ikke er i intervjuguiden. Er det noe du underveis eller på slutten føler vi ikke har snakket nok om, jeg har forstått eller noe du tenker vi bør snakke om i henhold til temaene så håper jeg du sier noe om dette så prøver vi å finne ut av og "tømme" tematikken sammen.

Introduksjon og formålet med intervjuet:

Dette prosjektet er ett stort samarbeidsprosjekt, og slik jeg har forstått det har dere fra ungdomspanelet fulgt opp med deltakelse og ideer hele veien. Jeg ønsker å finne mer ut av hvordan deltakelsen i dette prosjektet har påvirket deg og dine tanker rundt dette.

Masteroppgaven bygger på tre teorier som er samskapning i offentlig sektor, brukerinnovasjon og tjenesteinnovasjon. Hvor jeg ønsker å se på offentlig sektor sin rolle. Forklar ordenes betydning! Si også- Det er veldig mulig jeg bruker ord og uttrykk som du kanskje ikke har hørt før, dette siden jeg er preget av det akademiske språket. Hvis noe er uklart eller du ikke helt forstår hva jeg mener, så spør meg.

Spør om deltakerens generelle bakgrunn, for eksempel alder, utdanning og eller mål videre. Hvor lenge har informanten deltatt?

- Prosjektoplevelse:

- Hvordan har du det her i prosjektet?
- Hvordan ble du først involvert i dette pilotprosjektet?
- Hva motiverte deg til å delta?
- Hva har fått deg til å fortsette deltakelsen din tror du? Du har jo deltatt i ungdomspanelet en god stund. Hvorfor det tror du?
- Kan du beskrive din rolle eller deltakelse i prosjektet?
- Hva tenker du om dette prosjektet?

- Hva tror du dette kan gjøre for ungdommer og unge voksne?
- Hvordan tror/ håper du dette kan påvirke/ eller endre samfunnet vårt?

Samskaping og deltakelse:

- Hva betyr samskaping for deg i denne konteksten?
- Forklar hva samskaping er om usikkerhet- sjekk at de kan det!
- Hvordan opplever du at din deltakelse har påvirket prosjektet så langt?
- Er det utfordringer eller positive opplevelser knyttet til samarbeidet med andre deltakere eller tjenesteytere?
- Har du merket deg noen utfordringer?
- I så fall hva?
- Hvorfor tror du?
- Har du gjort deg noen tanker eller observasjoner om de offentlige etatene i dette prosjektet?
- Hva eventuelt?
- Hvordan har det seg tror du?
- Hvorfor tenker du dette?

Tjenestinnovasjon:

- Hvordan har du vært med på å forme tjenstedesignet fra et brukerperspektiv?
- Hvordan har dette vært for deg?
- Hvorfor det tror du?
- Hvilke aspekter ved tjenesten er spesielt viktig for deg og andre deltakere?
- Hva tenker du om dette tjenestetilbudet?
- Har du troa på at dette er veien å gå?
- Evt. Hvorfor/ hvorfor ikke?
- Hva er dine følelser om dette tjenestetilbudet og ditt bidrag?
- Hvorfor?

Brukerinnovasjon:

- Hvordan har din opplevelse vært i prosessen med å samarbeide med andre unge voksne og tjenesteytere?
- Er det noe spesielt som har overrasket deg positivt eller negativt i løpet av prosjektet?
- Er det noe som har vært spesielt utfordrende tror du?
- Evnt. Hvorfor og hvordan gikk det?
- Hvordan har det vært for deg å bidra i denne skapelsesprosessen med ditt brukerperspektiv?
- Hvorfor det tror du?
- Ville du anbefalt andre til å delta i et slikt prosjekt?
- Hvorfor/ hvorfor ikke?

Prosjektets innvirkning:

- Hvordan tror du at dette prosjektet kan påvirke helsetjenesten for ungdommer som har ulike utfordringer rundt rus og psykisk helse?
- Har du noen tanker om hvordan deltakelsen i prosjektet har påvirket deg?
- Har det gikk deg noen mestringsfølelse? Eventuelt hvordan og hvorfor tror du?
- Har det påvirket deg på noen andre måter? Sånn om du opplever en tilhørighet og engasjement for dette? I så fall, hvordan og hvorfor/ hvorfor ikke?
- Føler du deg ivaretatt og tatt på alvor av de andre deltakerne (spesialisthelsetjeneste og kommune)?

Langsiktige effekter:

- Ser du potensiale for at denne type samskaping kan bli en varig del av helsetjenester for ungdommer?
- Hvordan tror du prosjektet kan påvirke samfunnet på lang sikt?

Fremtidig deltakelse:

- Vil du vurdere å delta i lignende prosjekter i fremtiden? Hvorfor eller hvorfor ikke?
- Tror du dette prosjektet gjør noe med norsk helsevesen, i så fall hva og hvorfor/ hvorfor ikke?

Avslutning:

Nå nærmer vi oss slutten og jeg lurer derfor på om det er noe annet du vil legge til eller diskutere som ikke er dekket i intervjuet? Hvordan har dette vært syntes du? Er det noe jeg kunne gjort annerledes?

Tusen takk for deltakelsen! Jeg vil nå transkribere intervjuet og sletter lydfilen så snart jeg er ferdig med den jobben. Ønsker du å se det transkriberte intervjuet for å kunne sjekke at det som står er utfyllende nok/ riktig? Vil du få oppgaven tilsendt når den er ferdig og informasjon om hvordan det har gått? Jeg spør fordi jeg ønsker å gjøre denne oppgaven med «åpne kort» for deg som informant, jeg vil ikke dele andres informasjon eller intervjuer med deg. Men jeg ønsker at du som deltaker føler deg trygg på at jeg bruker denne oppgaven til noe positivt. Har du noen tanker eller tilbakemeldinger på dette?

Vedlegg 4 Intervjuguide prosjektleder

Introduksjon og Bakgrunn:

Informere om samtykke, tydeliggjør at samtykke når som helst kan trekkes - både før, under og etter intervjuet. Det er viktig for meg at du som informant opplever deg forstått og hørt under intervjuet. Jeg har en intervjumal men jeg kommer nok også til å stille deg spørsmål underveis som ikke er i intervjuguiden. Er det noe du underveis eller på slutten føler vi ikke har snakket nok om, jeg har forstått eller noe du tenker vi bør snakke om i henhold til temaene så håper jeg du sier noe om dette så prøver vi å finne ut av og "tømme" tematikken sammen.

Nå er jo du ganske kjent med meg og min rolle som student og forsker i denne oppgaven. Kunne du presentert din rolle og ditt ansvar i dette prosjektet?

Tverretatlig Samarbeid:

- Hvordan opplever du samarbeidet på tvers av ulike etater i prosjektet?
 - Hva ser du som de største fordelene ved tverretatlig samarbeid innenfor helsetjenesten?
 - Har det vært utfordringer knyttet til samarbeidet, og hvordan har dere håndtert dem?
 - Hvordan har det vært å skulle skape noe på tvers av etater?
- Noen ting som har overasket deg, både positive og/ eller negative?
- Hva tenker du om tverretatlig samarbeid/ samskapning i offentlig sektor?
- Hva tror eller håper du offentlig sektor kan lære av dette prosjektet?

Tjenesteinnovasjon:

- Hvordan har prosjektet bidratt til innovasjon innenfor helsetjenesten?
- Kan du gi eksempler på konkrete endringer eller forbedringer som du ser for deg en følge av dette prosjektet har ført til som kan implementeres i velferdsstaten?
- Hvordan har dere håndtert eventuelle motstand eller utfordringer knyttet til å implementere nye tjenester eller prosesser?

Brukerinnovasjon:

- Hvordan har dere involvert brukerne i utformingen av helsetjenester gjennom prosjektet?
 - Kan du dele eksempler på brukerinnovasjoner som har kommet frem gjennom samarbeidet med målgruppen?
 - Hvordan har brukerinnovasjonen påvirket beslutningsprosesser og tjenesteutvikling?
 - Hvordan har det vært for deg/ dere å benytte brukerinnovasjonen på denne måten i deres tjenesteutvikling?
- Ville du gjort noe annerledes, eventuelt hva og hvorfor?

Perspektiver fra Offentlig Helsetjeneste:

- Hvordan ser du at denne type samskaping kan bidra til å forbedre helsetjenesten som helhet?

- Hva er de viktigste utfordringene og/ eller mulighetene sett fra et offentlig helsetjenesteperspektiv?
- Hvordan håndterer dere balansen mellom å oppfylle offentlige retningslinjer og samtidig være innovative?
- Hva er det som krever mest fra offentlig helsetjenestes perspektiv tror du for at dette gjennomføres og videreføres?

Evaluering og Målinger:

Dette er jo ett prosjekt som sannsynligvis er vanskelig å måle effekten av tidlig i fasen, men

- Hvordan evaluerer dere suksess og effektivitet i prosjektet?
- Er det spesifikke målinger eller indikatorer dere bruker for å vurdere resultatene av samarbeidet og innovasjonene?

Skalering og Bærekraft:

- Ser du potensial for å skalere resultatene av dette pilotprosjektet til andre områder eller institusjoner?
- Hvordan planlegger dere for bærekraftighet og varig implementering av de oppnådde resultatene?

Fremtidige Planer:

- Hvordan ser du for deg at samarbeid og innovasjonen kan utvikle seg i fremtiden?

Avslutning:

Nå nærmer vi oss slutten og jeg lurer derfor på om det er noe

- annet du vil legge til eller diskutere som ikke er dekket i intervjuet?
- Hvordan har dette vært syntes du? Er det noe jeg kunne gjort annerledes?

Tusen takk for deltakelsen! Jeg vil nå transkribere intervjuet og sletter lydfilen så snart jeg er ferdig med den jobben. Ønsker du å se det transkriberte intervjuet for å kunne sjekke at det som står er utfyllende nok/ riktig? Vil du få oppgaven tilsendt når den er ferdig og informasjon om hvordan det har gått? Jeg spør fordi jeg ønsker å gjøre denne oppgaven med «åpne kort» for deg som informant, jeg vil ikke dele andres informasjon eller intervjuer med deg. Men jeg ønsker at du som deltaker føler deg trygg på at jeg bruker denne oppgaven til noe positivt. Har du noen tanker eller tilbakemeldinger på dette?